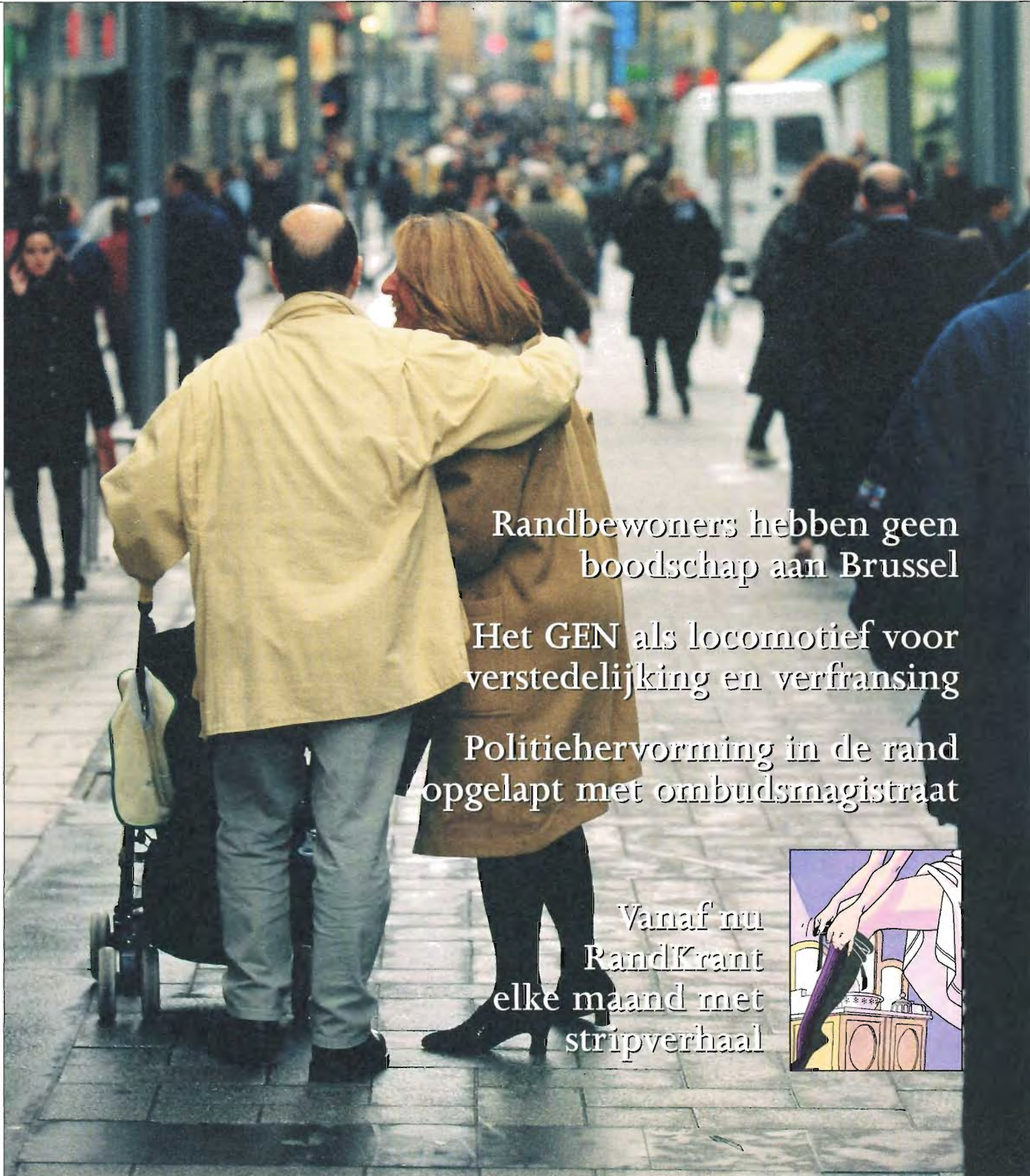

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Randbewoners hebben geen
boodschap aan Brussel

Het GEN als locomotief voor
verstedelijking en verfransing

Politiehervorming in de rand
opgelapt met ombudsmagistraat

Vanaf nu
RandKrant
elke maand met
stripverhaal

Vlaamse regering binnenkort baas in eigen gemeentes

FOTO: PASCAL VIGNERON

Vanaf 2002 wordt de Vlaamse regering bevoegd voor de organisatie van de provincies en de gemeenten op haar grondgebied. De overheveling van de provincie- en gemeentewet past in de federale logica waarbij de deelstaten baas in eigen huis worden. De burgemeesters van de zes faciliteitengemeenten in de rand vinden dat de overheveling volledig indruist tegen de belangen van de Franstaligen en eisen dat hun gemeenten onder voogdij van de federale regering zouden worden geplaatst.

Het Lambermontakkoord waarmee de paars-groene regering van premier Guy Verhofstadt in oktober het nieuwe parlementaire werkjaar inzette, bevat een simpel zinnetje waarvan de draagwijdte omgekeerd evenredig is met de beknoptheid. 'De bevoegdheid over de organisatie van provincies en gemeenten wordt overgeheveld van de federale naar de regionale regering', zo luidt het laconiek. De beslissing verdringt een beetje in de vloedgolf van maatregelen om de 'actieve welvaartstaat' uit te bouwen, maar ze komt wel tegemoet aan een lang gekoesterde Vlaamse wens en is een (te) late invulling van het Sint-Michielsakkoord dat al dateert van 29 september 1992. In de woorden van de toenmalige eerste minister Jean-Luc Dehaene werd toen 'het dak op het federale huis gezet'.

Die optimistische visie van de vorige eerste minister werd evenwel door lang niet iedereen gedeeld. Uit de stellingnames in het Vlaamse parlement waar tal van scherpe eisen werden geformuleerd om tot een volwaardige federale staat te komen, bleek dat het werk nog lang niet af was. In de resoluties van dat Vlaams parlement werd onverminderd gehamerd op fiscale autonomie, de federalisering van de provincie- en gemeentewet of de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Ook het pas afgesloten Lambermontakkoord komt aan die Vlaamse eisen slechts gedeeltelijk tegemoet.

Leemtes

De resolutie over de overheveling van de provincie- en gemeentewet stipuleerde dat vooraf een aparte, specifieke regeling moest komen voor Brussel, waarbij de positie van de Brusselse Vlamingen in de Brusselse instellingen zou worden gewaarborgd. Daarvan komt niets in huis. De regeringsver-

klaring waarmee de paars-groene coalitie vorig jaar van start ging, zegt alleen dat op termijn zal worden gezorgd voor een gewaarborgde Vlaamse vertegenwoordiging en effectieve participatie van de twee taalgroepen op alle beleidsdomeinen. Het Lambermontakkoord vult die belofte vooralsnog niet in. Vanuit de oppositiepartijen in het Vlaams parlement werd die leemte dan ook fel op de korrel genomen. 'De Brusselse Vlamingen blijven in de kou', heette het. Ook de fiscale armslag die Vlaanderen in de recente Lambermontakkoorden krijgt, blijft achter bij de eisen die het Vlaams parlement destijds formuleerde.

De regionalisering van de provincie- en gemeentewet is daarentegen wel een verworvenheid. Die stap past in de federale logica waarbij de deelstaten baas in eigen huis horen te zijn. Afgezien van het verwijt dat de regionalisering niet meteen gepaard gaat met bindende afspraken inzake Brussel, komt deze beslissing tegemoet aan een belangrijke Vlaamse eis.

Achterhoedegevecht

Ook Waalse regionalisten zijn opgetogen. Een van hun boegbeelden, minister-president Jean-Claude Van Cauwenberghe sprak over 'un point positif pour les municipalistes'. Die gezonde visie botst niettemin met de verkrampde reflex van een Franstalige kaste in de faciliteitengemeenten die moord en brand schreeuwt en waarschuwt voor een oprukkend Vlaams imperialisme, hoewel duidelijk werd afgesproken dat niet geraakt zal worden aan de faciliteitenregeling en dat alle uitspraken van de Raad van State of het Arbitragelhof over taalkwesties onverkort van kracht blijven. Het verzet dat de Franstalige burgemeesters van de Zes tegen de overheveling in het vooruitzicht stellen, kan weinig meer zijn dan een heilloos achterhoedegevecht. Vanuit die optiek wordt met extra gekrulde tenen uitgekeken naar het oordeel van de Raad van State over de omzendbrief van de gewezen Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken Leo Peeters.

Johan Cuppens

Het pas afgesloten Lambermontakkoord komt slechts gedeeltelijk tegemoet aan een aantal Vlaamse eisen

Flemish government soon the boss in own communities

Starting in 2002, the Flemish government will hold power concerning the organisation of the provinces and municipalities located on its territory. The transfer of the province and municipality law is part of the general shift towards a federal model, under which the respective regions hold an increasing range of powers in their own geographical areas. In the outskirts, however, the mayors of the facility communities find that this transfer runs completely counter to the interests of the French-speaking population, and they are demanding that their communities be placed under the guardianship of the federal government.

FOTO: PASCAL VUURLOON

- Inwoners Vilvoorde voelen zich voor aap gezet in slag om stadhuis. (titel in *Het Belang van Limburg*)
- Sinds deze week is Vilvoorde opnieuw een vuile stad. In politiek opzicht. Men moet zich zelfs terdege afvragen of er in deze stad nog één politicus is die de volle waarheid vertelt. Onmiskenbaar is Jean-Luc Dehaene de hoofdpersoon in de slag om Vilvoorde die nog wel enige tijd kan duren. (journalist *Luc Van der Kelen* in *Het Laatste Nieuws*)
- Net op het ogenblik dat zijn oude rivaal, Ruud Lubbers, benoemd werd tot Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen, raakte Jean-Luc Dehaene verzeild in een vaudeville op de maat van een achterlijk gehucht waar de honden geen brood van lusten. Zelfs niet in Vilvoorde. (columnist *Hugo Camps* in *P-magazine*)
- De CVP heeft mij benaderd om lid te worden en had daar zelfs een schepenambt of een mandaat in een intercommunale voor over. (Vilvoords Vlaams Blok-raadslid *Rita Van Dam* in *Het Nieuwsblad*)
- Ik weet niet wat Dehaene bezielt. Is hij zo ongeduldig dat hij zijn toevlucht moet nemen tot iemand die op de lijst van het Vlaams Blok verkozen is? Wie doorbreekt hier het cordon sanitaire? (kandidaat burgemeester *Willy Cortois* in *Het Nieuwsblad*)

VAN HOREN ZEGGEN

- Na de gemeenteraadsverkiezingen heeft Cortois me nog eens gebeld om me op het hart te drukken dat hij nooit contacten met mij heeft gehad. Mijn haren rijzen te berge als ik daarna moet lezen dat Cortois op het hoofd van zijn kleinkind zweert dat hij met het FDF geen contact had. (Vilvoords FDF-lijsttrekker *Jean-Pierre Vermote* in *De Standaard*)
- Omdat Cortois tot elke prijs burgemeester wil blijven, bood hij ons zelfs vier van de zeven schepenzetels aan. (Vilvoords SP-lijsttrekker *Hans Bonte* in *De Morgen*)
- Wij hebben Rita Van Dam niet gecontacteerd, zij heeft ons benaderd. Maar door haar verwarde uitleg waren we wantrouwig. Nu beseffen we dat ze is uitgestuurd door het Vlaams Blok om ons in de val te lokken. (kandidaat burgemeester *Jean-Luc Dehaene* in *Het Nieuwsblad*)
- Mij maak je niet wijs dat ene Rita Van Dam uit Vilvoorde een Dehaene in normale doen in verlegenheid kan brengen. (columnist *Hugo Camps* in *P-magazine*)
- Alweer blijkt Dehaene blind en doof te zijn voor de symboliek van de politiek. Wie, zoals hij, de hoogste ambten des lands beklust heeft, gaat toch niet vechtend over het marktplaats van een middelgrote provincie-stad rollen. Hij trekke zich terug in waardig stilzwijgen. (auteur *Geert van Istendaal* in *De Morgen*)
- Cortois, de enige Vilvoordenaar die de uitslag niet begreep, remde de zaken af. Trouwens de sfeer tussen CVP en VLD was al enkele jaren 'naar de botten'. (kandidaat burgemeester *Jean-Luc Dehaene* in *De Morgen*)
- Ik stap niet meer in een ploeg met Dehaene, tenzij hij op zijn knieën zijn verontschuldiging komt aanbieden. (kandidaat burgemeester *Willy Cortois* in *De Morgen*)

Franstalige kiezers verliezen hun francophone reflex 4

VUB politicoloog Jo Buelens maakt een balans op van de voorbije gemeenteraadsverkiezingen in de rand en verklaart waarom het verhoopte succes van de Franstalige lijsten uitbleef.

Pendelen met het GEN (2) 8

Dat het Gewestelijk Expressnet er komt, staat als een paal boven water, maar lang niet iedereen is gelukkig met de plannen die nu op tafel liggen.

FiguranDten 10

De Hoeilaartse dokter Alfons Van Orshoven gaf niet alleen les aan generaties huisartsen. Hij is ook voorzitter van het Raadgevend Comité voor Bio-Ethiek en hij publiceerde een boek over het Hoeilaarts dialect. Kortom een man die graag tussen de mensen staat.

Jos Colpin moet brandjes blussen 12

Ranbewoners hebben geen boodschap aan Brussel 22

Stripverhaal: Van een boerenmeid die slimmer dan de duivel was 30

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6

VAN HUIZEN EN TUINEN 24 • ZONDER OMWEGEN 26

RESTAURANDT 28 • GASTENBOEK 32

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, randkrant@ping.be

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

Franstalige kiezers verliezen hun francofone reflex

De Franstalige partijen boeken in de ruime rand rond Brussel geen winst of boeren zelfs lichtjes achteruit. De inbreng van de Europese stemgerechtigden heeft niet gewogen op de resultaten. De score van Agalev noopt tot verdere analyse omdat de groenen in de rand *grosso modo* vooruitgaan, terwijl de partij nationaal pluimen verloor. Ook rond de resultaten van het Vlaams Blok is enige verdere studie aangewezen omdat de scores bij momenten a-typisch zijn. Over het algemeen mogen we nooit uit het oog verliezen dat we spreken over gemeenteraadsverkiezingen die een eigen patroon vertonen. Nationale vergelijkingen zijn dus niet terecht en doen afbreuk aan de eigenheid van de lokale politici.

Langs die krachtlijnen analyseert Jo Buelens, politicoloog aan de Vrije Universiteit Brussel, de jongste gemeenteraadsverkiezingen. Hij hoedt zich voor te verstrekkende uitspraken of riskante speculaties. 'Of er een trend

te ontdekken is in deze verkiezingen? Het is gevaarlijk een nationale betekenis te geven aan deze stembusslag. Natuurlijk bestaat de neiging om deze verkiezingen te toetsen aan de nationale en deelstaatsverkiezingen van juni 1999 die leidden tot een aardverschuiving in het Belgische politieke landschap. Niet alleen werd de CVP toen van haar voetstuk gestoten als grootste partij, de christen-democraten verdwenen ook voor het eerst sinds decennia uit de regeringscoalities. In die omstandigheden is de verleiding groot om van in wezen lokale verkiezingen een nationale test te maken.'

Niet eerlijk

Jo Buelens weigert in dat scenario mee te gaan. Overigens meent hij dat het 'niet evident' is dat gemeenteraadsverkiezingen in heel het land op dezelfde dag worden georganiseerd. 'Die toevalligheid lijkt zelfs een uitnodiging om er een nationale test van te maken.' Om aan te tonen dat het anders kan en ook gebeurt, verwijst hij naar Italië waar plaatselijke verkiezingen per regio of provincie gehouden worden. Volgens hem is het 'niet eerlijk' tegenover plaatselijke politici om de resultaten van deze gemeenteraadsverkiezingen uit te vergroten.

Buelens wijst ook op de rol die de media in deze campagne hebben gespeeld. 'De nationale media hebben veel aandacht besteed aan deze gemeenteraadsverkiezingen. Wellicht ongewild hebben ze zo een 'nationalisering' van plaatselijke verkiezingen in de hand gewerkt. Plaatselijke politici kregen een nationaal forum, terwijl het in wezen om hun prestaties of bedoelingen op het lokale vlak zou moeten gaan. Het wordt dan een heel stuk moeilijker deze verkiezingen op hun eigen merites te beoordelen. Daarmee formuleer ik geen schuldvraag. Ik stel alleen vast hoe de nationale media hebben gewerkt en hebben bijgedragen tot een beeldvorming.'

Dood gewicht

Tegen die achtergrond van lokale verkiezingen, maakt Jo Buelens toch enkele kanttekeningen bij de resultaten in de rand. 'De meesten hadden winst verwacht voor de lijsten van de Union Francophone. Indien we abstractie maken van Tervuren waar UF 23 stemmen meer haalde dan in 1994 (de vorige gemeenteraadsverkiezingen), blijven deze Franstalige lijsten ter plaaise trappelen of verliezen ze zelfs terrein. Dat is tegen de verwachtingen in. Het zou erop kunnen wijzen dat de verfransing in de rand niet toeneemt en/of dat het taalelement geen dominante bekommernis is bij de Franstaligen. Ik vermoed dat veel Franstaligen eerder volgens klassieke partij-aangheerigheid of -sympathie hebben gestemd dan vanuit een francofone reflex. Hoe die zaken liggen, blijft onduidelijk omdat verkiezingen geen talentelling zijn. Daarin moeten we fair blijven. Wellicht hebben meer Franstaligen ingezien dat ze in Vlaanderen wonen en leggen ze zich daarbij neer', aldus de VUB-politicoloog die aan deze vaststelling de bedenking knoopt dat 'eentalig Franstalige lijsten en verkozenen niets kunnen komen doen in Vlaanderen. Ze zitten er voor spek en bonen bij, verstaan vaak niet waarover de discussies draaien en vor-

Jo Buelens

men dus een dood gewicht. Ze verzeilen in dezelfde positie als het Vlaams Blok. Rond hen heerst evenzeer een 'cordon sanitaire' omdat geen enkele weldenkende Vlaamse partij hier in haar hoofd haalt een verkozenen van de UF of een andere puur Franstalige partij in een coalitie te betrekken.' Volgens Buelens hebben die Franstalige partijen slechts één agendapunt, nl. de gelijkberechtiging van het Frans, maar is zulks 'totaal uitgesloten' gelet op de taalhomogeniteit van de gewesten.

Taal als breuklijn

Voor de zes facilititeitengemeenten maakt Buelens een aparte analyse. Als uitgangspunt neemt hij de kartellijsten. De vorming van kartellijsten hangt volgens hem samen met de manier waarop schepenen worden aangeduid. 'Omdat het aantal schepenen rechtstreeks afhangt van het kiesresultaat, ligt het voor de hand dat de Vlaamse partijen in de Zes aansluiten. Ook het taalaspect werkt die kartellijsten in de hand. Taal is in de Zes, veel meer dan elders, een breuklijn. Omdat de

'De Franstalige partijen maken de particuliere belangen van hun taalgenoten in de Zes ondergeschikt aan algemene strategische belangen'

partijvorming volgens die breuklijn verloopt, is het politieke landschap er eenvoudiger.' Jo Buelens betreurt die polarisatie rond taal. Het beleid van een gemeente zou zich volgens hem veel meer moeten toespitsen op een goede infrastructuur, voldoende cultureel aanbod, goed onthaal, veiligheid; kortom niet de klassieke verzuchtingen voor behoorlijk bestuur. Volgens de VUB-politicoloog kalft het Vlaamse electoraat in de facilititeitengemeenten gestaag af en boeken de Franstaligen dientengevolge geleidelijk winst. 'Het is jammer dat de aandacht van de partijen te eenzijdig op taal is gericht. Ik plei ervoor dat de partijen hun aandacht en energie meer richten op gemeentelijke kwaliteit. De meerderheid, de Franstaligen dus, zou meer gematigdheid aan de dag moeten leggen.' Volgens Jo Buelens kunnen de Franstalige partijen in de facilititeitengemeenten niet voorbij aan het signaal van het recente Lambermont-

akkoord dat de provincie- en gemeentewet regionaliseerde. 'Het is duidelijk dat de Franstalige partijen de particuliere belangen van hun taalgenoten in de Zes ondergeschikt maken aan algemene strategische belangen; lees het Franstalige onderwijs', aldus Buelens.

Misnoegde kiezers

Over het Vlaams Blok merkt Jo Buelens op dat zijn resultaten 'bij momenten a-typisch' te noemen zijn. (nldr. Het gesprek had plaats voor de Vilvoordse vaudeville begon) 'In heel Vlaanderen zijn er slechts twee plaatsen waar het Blok moet inleveren: Liedekerke en Vilvoorde. Voor Vilvoorde is dat des te opmerkelijker omdat de partij er rond één geliefkoosd thema campagne had kunnen voeren, nl. de aanwezigheid van een grote groep buitenlanders. Ondanks de aanwezigheid van een 'grote naam' zoals Filip De Man verliest het Blok terrein, zij het heel beperkt.' Volgens Buelens heeft het Blok 'geen lokaal programma' en moet het scoren op basis van nationale thema's. Verder stipt ook hij aan dat het Blok 'een allegaartje van misnoegde kiezers' aantrekt. 'Op die plaatsen in de wijde rand rond Brussel waar het Blok een lijst indiende, oogstte het stemmen met zijn waarschuwingen tegen een mogelijke verfransing. Daar kon de partij haar Vlaams profiel uitspelen en verzilveren, wellicht ten koste van VU-ID.'

EU-burgers niet geïnteresseerd

Of de invoering van gemeentelijk stemrecht voor ingezetenen van de Euro-

pese Unie enig effect heeft gehad? De VUB-politicoloog gelooft van niet. 'Nog voor de verkiezingen zelf was duidelijk dat de EU-burgers geen stemmel zouden drukken op het resultaat omdat maar weinig buitenlanders zich lieten registreren. In de achttien Vlaamse gemeenten rond Brussel meldde zich slechts 13,4 procent. Voor de Zes apart lag het percentage met 17,7% weliswaar hoger, maar toch te laag om richtinggevend te zijn', aldus Buelens. Volgens hem bewijst zulks dat buitenlanders nauwelijks een boodschap hebben aan participatie aan het lokale bestuur. 'De tegenstanders van gemeentelijk stemrecht voor EU-burgers hebben zich vergist en hebben te vroeg geroepen over een mogelijke 'uitverkoop' van Vlaamse belangen aan de Franstaligen. Ze hebben de nieuwkomers afgeschilderd als een homogene groep die massaal op Franstalige lijsten zou stemmen. De resultaten wijzen niet in die richting. Overigens hebben in het verleden alle wijzigingen aan de kieswet negatieve reacties uitgelokt. Zowel bij de invoering van het enkelvoudig stemrecht als toen de vrouwen stemrecht kregen of de kiesleeftijd werd verlaagd, gingen waarschuwend stemmen op. Ook toen werd ervoor gevreesd dat de nieuwkomers zich als een gesloten blok zouden gedragen en hetzelfde stemgedrag zouden vertonen. De feiten spraken die voorspelling altijd tegen. Met de invoering van het gemeentelijk stemrecht voor EU-burgers is het niet anders.'

Johan Cuppens

Elections communales: un bilan

Dans ce numéro de RandKrant, le politologue Jo Buelens esquisse prudemment le bilan des dernières élections communales: les partis francophones n'enregistrent aucun progrès dans la périphérie élargie de Bruxelles, voire subissent un léger recul, et l'influence des électeurs européens n'a pas pesé sur les résultats. Ainsi que le souligne Buelens, on ne peut oublier que ces élections communales présentent un caractère particulier et que les comparaisons avec le niveau national ne sont donc pas pertinentes, car elles font abstraction de la spécificité des politiciens locaux.

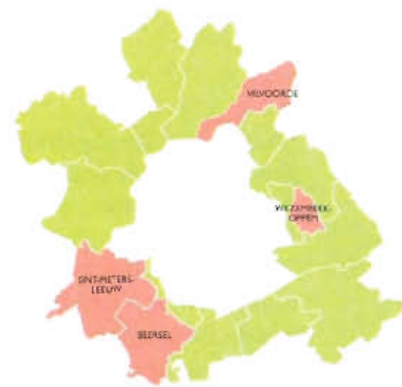
Onrust over gsm-mast

Mobistar bouwt een GSM-mast op het dak van CC De Meent in Alseberg in de onmiddellijke nabijheid van twee scholen. Een gsm-mast boven de hoofden van zo'n 1.400 leerlingen dus. De oudercomités van de scholen zijn ongerust. Omdat er zowel studies zijn die aantonen dat GSM-masten schadelijk als onschadelijk zijn, zou nochtans het voorzichtigheidsprincipe moeten worden gehanteerd. Voor GSM-masten betekent dit dat die bij voorkeur niet worden ingeplant in zones

waar veel kinderen of zieke mensen verblijven. Niet in de buurt van scholen of ziekenhuizen dus. Precies dit voorzorgsprincipe wordt

door de minister van Volksgezondheid verwerkt in de Gezondheidsnorm voor GSM-masten die tegen het jaareinde zou zijn opgesteld. Het Beerselse schepencollege dat zelf de vergunning voor de bouw van de mast had gegeven, besliste op zijn stappen terug te keren en

vroeg operator Mobistar de werken stil te leggen tot er meer klaarheid is over de Gezondheidsnorm. **MT**

HALLE-VILVOORDE

Dalende misdaadcijfers

In 1999 is het aantal geregistreerde misdaden in de provincie Vlaams-Brabant gedaald. Dat blijkt uit cijfers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Vlaams-Brabant kampte al mer een kleiner aantal misdaden in vergelijking met andere provincies en vorig jaar daalde dat cijfer nog verder. Vooral de evolutie in het aantal inbraken in woningen is opmerkelijk: van 4384 in 1998 naar 3475 in 1999, hetgeen neerkomt op een daling van zo'n twintig procent, die het sterkste is in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Ook de dalende trend op

het vlak van autodiefstallen die al sinds 1997 merkbaar is, zette in 1999 verder door en ligt nu zes procent lager dan in 1998. Volgens arrondissementscommissaris Kaat Boon zijn de goede cijfers onder meer het resultaat van de inspanningen van de politiediensten in Vlaams-Brabant. 'Het preventief werk van de politiediensten werpt duidelijk zijn vruchten af. Het opdrijven van het aantal patrouilles heeft blijkbaar een afschrikkend effect op potentiële daders. Dit is een kroon op ons werk.'

TD

DE RAND

Vlaams Woningfonds naar de kern

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden Johan Sauwens heeft onlangs de nieuwe plannen van het Vlaams Woningfonds aangekondigd. In plaats van de bouwgrondsubsidie, waarvan de minister toegaf dat ze niet erg succesvol was in de rand, komen er nieuwe initiatieven naar de oude kernen van de gemeenten. 'Het is precies in die kernen dat de plaatselijke bevolking zich bevindt en daar moet ook het doelpubliek van het Woningfonds de kans krijgen om te komen wonen',

legt Frans Mabilde, raadgever van minister Sauwens, uit. De voorbije twintig jaar kende het Vlaams Woningfonds 42.000 leningen toe aan gezinnen die het financieel moeilijk hebben. Het wil zich nu specifiek richten op de oude kernen. 'Vooraf het sociale aspect van die kernen is belangrijk. Mensen geraken veel makkelijker sociaal geïntegreerd als ze in het centrum van een gemeente wonen dan in een uithoek. Vandaar dit initiatief', aldus Frans Mabilde.

TD

SINT-PIETERS-LEEUV

Korrels tegen slib

De gemeente Sint-Pieters-Leeuw is van plan in de toekomst alle vijvers op haar grondgebied op een biologische manier te reinigen. De beslissing komt er na een geslaagd experiment in een visvijver in Ruisbroek. Daar werden micro-organismen in korrelvorm in de vijver gestrooid. Door de werking van de korrels verminderde de hoeveelheid slibafzet aanzienlijk. 'Het slib wordt zo op een biologische manier opgelost', legt milieuschepen

Martin Schoukens uit, 'De methode is niet alleen minder belastend voor het milieu maar ook voor de gemeentelijke portefeuille. Een traditionele ontslibbing kost vlug enkele tientallen miljoenen, terwijl een biologische behandeling een heel stuk goedkoper is'. Gezien de positieve resultaten in Ruisbroek wil de gemeente de komende jaren de milieuvriendelijke methode ook op de andere Leeuwse vijvers toepassen.

TD

Godsdienstoorlog

In faciliteitengemeente Wezembeek-Oppeem is een communautaire rel ontstaan. Aanleiding is het schrappen van de Franstalige eucharistieviering in de Sint-Pietersparochie. Pastoor Jos Verstraeten nam die beslissing omdat de tweetalige priester die deze dienst verzorgde ziek is en waarschijnlijk niet meer terugkomt. 'Ik heb alleen gedaan wat mij is opgedragen', zegt pastoor Verstraeten, 'het is nooit mijn bedoeling geweest een rel te ontketen'. Maar de Franstalige gemeenschap van Wezembeek-Oppeem denkt daar helemaal

anders over. Zijn menen dat Verstraeten de Franstaligen uit de kerk bant en zich schuldig maakt aan pesteringen. Volgens pastoor Verstraeten is daar niets van aan. 'Dat zijn valse beschuldigingen. Ik wil begin volgend jaar, bij de start van het nieuwe dekenaat, een nieuwe regeling uitwerken.' Intussen kunnen de Franstalige bewoners naar de Franstalige eucharistievieringen in de Sint-Jozefparochie van Wezembeek-Oppeem. Ook burgemeester François Van Hoobrouck heeft zich al met de zaak

FOTO: PASCAL VIGNERON

bemoeid. Als het conflict niet snel opgelost raakt, wil hij zelf maatregelen nemen. De deken van Tervuren is inmiddels aangesteld om te bemiddelen. **TD**

VLAAMS-BRABANT

Nog meer service

De website van de Regionale Informatie Service (RIS) is vernieuwd. Naast bestaande rubrieken als 'Toerisme', 'Jeugd' en 'Tewerksstelling', telt de site nu drie nieuwe rubrieken: 'Leefomgeving', 'Wel en Gezond' en 'Nieuws en Media'. Dat brengt het totale aantal op twaalf. Ook het aantal links op de site werd uitgebreid van 600 naar meer dan 1100. De Regio-

nale Informatie Service ontstond twee jaar geleden in het kader van het Europese project Liberator en biedt een massa regionale informatie. Het doel van de site is de inwoners van Vlaams-Brabant zoveel mogelijk te informeren over de meest uiteenlopende dingen. Wie eens een kijkje wil nemen op de vernieuwde site, surft naar <http://ris.vl-brabant.be> **TD**

RANDKRANT

Maandelijks stripverhaal

Goed nieuws voor de liefhebbers van stripverhalen en streekgeschiedenis. Vanaf deze maand vindt u in elk nummer van Randkrant een volledig stripverhaal van de hand van tekenaar Chris Vandendriessche. Vandendriessche is al 20 jaar actief als boekillustrator. Zijn voorliefde gaat uit naar oude mythen, sagen en legenden die hij al tekenend opnieuw springlevend maakt. Voor de strips die in Randkrant zullen verschijnen baseert Chris Vandendriessche zich op oude volksverhalen uit de rand. Vroeger werden die verhalen van generatie op generatie doorverteld, maar

dat is tegenwoordig steeds minder het geval, mer als gevolg dat een stukje geschiedenis verloren dreigt te gaan. Vandendriessche laat met zijn strips deze culturele schatten opnieuw flonkeren en is op die manier een onmisbare schakel tussen het verleden en het nu. Ten behoeve van de publicatie van deze stripverhalen was Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking Bert Anciaux bereid om de subsidie die Randkrant krijgt van de Vlaamse Gemeenschap dienovereenkomstig te verhogen. De mogelijkheid wordt opengelaten om de stripverhalen die de komende maanden in Randkrant verschijnen op een later tijdstip te bundelen en als album uit te geven. We wensen u veel kijk- en leesplezier. **HC**

FOTO: PASCAL VIGNERON

'LEEUEW' IS NIET ALTIJD EEN DIER

In het septembernummer van Randkrant werd het toponiem 'tomme' van naderbij bekeken. Het betekent grafheuvel en is in de 8ste-10de eeuw als een Romaans leenwoord in onze taal opgenomen (vgl. het Franse tombeau). Het komt nog in een groot aantal gemeente-, gehucht- en straatnamen voor.

Vóór de genoemde periode werd dezelfde (graf)heuvel aangeduid met een woord dat afkomstig is uit het Germaans, nl. 'leeuw' (5de-6de eeuw). Ook dit woord komt nog veelvuldig in plaatsnamen voor. In de volksfantasie wordt er in dit geval nog wel eens een verband gezien met het dier ('een weg genoemd naar een uit het circus ontsnapte leeuw'), maar dat is volkomen naast de kwestie. Het bestanddeel 'leeuw' komt van het Germaanse *hlaiwa met de betekenis heuvel en was als dusdanig in West-Europa wijd verspreid. Hoewel dit oude woord door de onlening 'tomme' werd

verdrongen, zijn er toch nog heel wat restanten. Naast Zoutleeuw (in 980 Leuua geschreven) en Denderleeuw (in 1147 aangetroffen als Lewe) is er in de rand ook Sint-Pieters-Leeuw (oudst vermelde schrijfwijze in 1079: Leves). Het zijn nederzettingen die expliciet naar een oude begraafplaats in de vorm van een opgeworpen heuvel verwijzen. Het hoeven trouwens niet steeds gemeentenamen te zijn waarin deze oude betekenis nog schuilgaat. De Duisburgse plaatsnaam Leeuwweg moeten we in dezelfde zin verstaan als 'weg die opklimt van de Veeweide naar de grafheuvel'. Het woord 'leeuw' heeft wel de betekenis van dier in de talrijke oude huisnamen met dit element, maar dan is het een heraldisch symbool. Namen zoals 'De blauwe Leeuw', 'De rode leeuw', 'In Den Witten Leeuw', enz. zijn even zovele verwijzingen naar het veelvuldig voorkomende dier op het wapenschild.

Maurits Wynants

Het GEN als locomotief voor verstedelijking en verfransing van de rand

Het Gewestelijk Expressnet werd de voorbije jaren vanuit allerlei hoeken onder vuur genomen. Dat is ook begrijpelijk: het project zal een ernstige impact hebben op Brussel en zijn rand. Niet iedereen schat echter die invloed op dezelfde manier in.

Op 17 oktober l.l. werd het nogmaals bevestigd in de beleidsverklaring van de federale regering: het Gewestelijk Expressnet komt er en het zal min of meer de contouren hebben die we hier een maand geleden hebben beschreven. Lang niet iedereen is tevreden met het plan. Er zijn critici in alle maten en gewichten. Beginnen we bij hen die het GEN weliswaar verwelkomen maar het willen wijzigen op een aantal punten. Dat is het geval van de Bond voor

realiseren. Verder wijst de BTTB erop dat het GEN niet uitsluitend op de pendel naar Brussel-stad mag gericht zijn. De structuur van het netwerk is veel te radiaal - lijnen in en uit Brussel - en er moet veel meer worden gedacht aan verbindingen in de rand zelf. Temeer daar de sterke groeipool Zaventem-Vilvoorde veel autoverkeer aanzuigt, terwijl het openbaar vervoer er veel te wensen overlaat. Het GEN moet ook een oplossing bieden voor wie buiten de piekuren, tijdens het weekend of 's nachts naar en van Brussel wil, vindt de BTTB die ondermeer denkt aan een nachtnet of een openbaar vervoersticket dat ook recht geeft op goedkoop taxivervoer. De BTTB zou graag zien dat één enkel bedrijf het openbaar vervoer in en rond Brussel organiseert in plaats van de vier bestaande maatschappijen (TEC,

naar 3 minuten. Het parkeerbeleid in Brussel moet het parkeren sterk bemoeilijken zodat de auto er minder beslag legt op de ruimte en de stad leefbaarder wordt. Dat laatste is essentieel om te voorkomen dat het GEN de vlucht uit Brussel opnieuw aanzwengelt.

Het kan zoveel sterker

Ook de provincie Vlaams-Brabant juicht de spoedige realisatie van het GEN toe, maar vindt dat er te weinig geluisterd wordt naar haar bemerkingen en dat de besluitvorming in een flou van geheimzinnigheid is verlopen. De provincie merkt terecht op dat het GEN is blijven bouwen op oude gegevens (vaak van 1991, nvdr) waardoor het niet of onvoldoende inspeelt op het feit dat de voorbije jaren veel jobs gecreëerd werden in de rand van het Brussels gewest - Diegem, Kraainem, Groot-Bijgaarden, Zellik, Wemmel... Het GEN is dus veel te exclusief gericht op Brussel, vindt de provincie. Bovendien is het GEN-concept volgend in plaats van sturend: het speelt in op huidige groeipolen maar niet op minder sterk ontwikkelde zones zoals Kuregem, Molenbeek, Anderlecht die niet of nauwelijks worden bediend. Het blijft bovendien al te zeer steunen op de nu al overbelaste noord-zuidas in Brussel; slechts 1 lijn loopt via het Oostspoor naar het Noorden.

De deputatie vraagt zich af of het wel zinvol is de bestaande pendelstromen verder in de hand te werken door de uitbouw van een openbaar vervoersnet. Temeer omdat deze infrastructuur de stadsvlucht kan aanwakken en zo de Vlaamse rand verder kan verstedelijken en verfransen. De provincie suggereert als alternatief de ruimtelijke spreiding van tewerkstelling en arbeid binnen de Vlaamse ruit als een stedelijk netwerk op internationaal niveau. Anderzijds moet wonen in Brussel aantrekkelijker worden gemaakt. De provincie wil - en dat verwondert natuurlijk niet - meer aandacht voor het openbaar vervoer in de provincie zelf: meer stations (onder-

Trein-, Tram-, en Busgebruikers (BTTB). Die is blij dat er eindelijk een GEN komt, maar vindt dat het er vooral snel moet komen: meteen op de bestaande sporen al meer comfortabele treinstellen laten rijden in plaats van eerst de grote infrastructuurwerken uit het plan (de Schumann-Josaphat-tunnel in Brussel, het derde spoor op de lijn Brussel-Ottignies, de 'diabolo' naar de luchthaven van Zaventem)

De Lijn, MIVB en NMBS). Dat zou de tariefintegratie en coördinatie zoveel makkelijker maken.

De BTTB benadrukt tevens het belang van begeleidende maatregelen. De invalswegen naar Brussel moeten smaller worden gemaakt. Dat schept dan weer extra-kansen voor autovrije busbanen. Zo werd in Asse de tijdsduur voor de doortocht van bussen van de Wijndruif naar het Centrum gereduceerd van 11

meer in Arenberg, Philipssite en Haasrode) rond groeipool Leuven, en buslijnen die lokale centra in de rand met elkaar verbinden.

De bouwpromotoren achter het gen

Sommigen critici wijzen het hele GEN-concept resoluut van de hand. Dat is het geval met Wilfried Wouters die onafhankelijk gemeenteraadslid is in Halle, maar in deze vooral spreekt namens het Halle-Vilvoorde-comité, een samenwerkingsverband van een aantal Vlaamse verenigingen (Davidsfonds, Sterrebeek 2000...). 'Mijn eerste groot bezwaar is dat het GEN amper bekend is bij de mensen in Vlaams-Brabant en dat ze bijgevolg niet kunnen weten wat de gevolgen ervan zullen zijn. Het GEN is feitelijk geen voorstedelijk net maar een systeem van pendeltreinen dat forenzen van en naar Brussel brengt. Het gaat dus helemaal niet om het verbeteren van de verbindingen tussen pakweg Overijse en Sint-Pieters-Leeuw.' Wouters ziet allerlei machinaties achter het GEN en gelooft niet dat het de files zal doen verdwijnen. Volgens hem zal de vrijgekomen ruimte op de weg terstond door andere wagens worden

niemand heeft die studie gelezen. Dat men dus niet zegt dat men het niet kon weten.' Ten gronde zet ook Wouters zich af tegen de verderschrijdende centralisatie van functies in en om Brussel. 'Als belastingdiensten en rechtbanken verspreid kunnen worden over het hele land, waarom kan dat niet met de andere administraties? De moderne technologie laat dit perfect toe. Dat zoveel mensen dagelijks minstens twee uur aan vervoer naar hun werk moeten besteden is toch een sociaal schandaal. Ook de burgemeesters in de rand rond Brussel moeten ermee stoppen almaar nieuwe bedrijfsterrainen te ontwikkelen. Dat is nergens voor nodig als er in Tienen zoveel werkloosheid is. Ach, men wil die centralisatietendens gewoon niet ombuigen omdat er teveel geld mee gemoeid is. De bouwpromotoren zullen eraan verdienen en de belastingbetaler zal afdokken.' Bram Dousselaere van de BTTB volgt de redenering van Wouters niet: 'Het klopt dat er altijd een latente vraag naar mobiliteit is die zich dan realiseert zodra er weer wat meer ruimte op de weg komt. Maar hoe dan ook zullen de mensen nu ten minste de keuze kunnen maken tussen de wagen en het openbaar vervoer. Vroeger hadden ze die keuze niet. Als mensen op dat moment in de file staan, zal het zijn omdat ze ervoor kiezen. Dat het GEN slechts een deel van de toename van het autoverkeer kan opvangen, is geen reden om het GEN niet te realiseren.'

Speelpleinen in plaats van parkings

Ook stedenbouwkundige Hugo Vanderstadt noemt het GEN een miljardenverspilling. Hij wil dat meer mensen dicht bij hun werk gaan wonen. In concreto betekent dit dat er meer mensen in Brussel moeten gaan wonen, of op zijn minst dat er geen meer wegvluchten. Vanderstadt: 'Cruciaal daartoe lijkt me het onmogelijk maken van het lang parkeren in de stad. Momenteel bezetten al die geparkeerde wagens honderden hectaren. Als je dat niet meer toelaat, sla

je twee vliegen in een klap: je verhoogt de leefbaarheid van de stad want je kunt van de ruimte die vrijkomt parkeren en speelpleinen maken, en je zuigt niet langer de auto's aan want ze mogen hier niet meer parkeren. Al die waanzinnige ondergrondse parkings blijven maar wagens aantrekken. Natuurlijk kun je dat niet van de ene dag op de andere doen. Je moet stap voor stap gaan, met een echte planning. Het kan! In Basel stappen mensen uit hun chique Ferrari op de tram om naar de stad te gaan.' Als dat eenmaal gerealiseerd is kan wel worden gedacht aan openbaar vervoer dat de rand met Brussel verbindt, maar ook daar schiet het GEN volgens Vanderstadt tekort. 'Het GEN is veel te ruwmazig. Mensen moeten toch nog met de auto naar die stations. Met een fijnmaziger netwerk van trams en bussen kun je ook die verplaatsing uitschakelen. Dat dit duurer zou uitvallen? Niet noodzakelijk.'

John Vandaele

9

Het GEN is veel te exclusief gericht op Brussel

ingenomen. Dat zou best kunnen natuurlijk, zeker omdat het GEN-consortium werkt met verkeerscijfers die dateren uit 1991. Wouters: 'Het GEN komt er op vraag van de grote bouwpromotoren in Brussel. Die bouwen almaar meer kantoren en dus moet er ook meer werkvolk de stad in kunnen. Natuurlijk, ze hebben met mevrouw Durant wel een groene minister om het ding te verkopen, maar het GEN zal niks bijdragen aan het groen, integendeel. De verstedelijking en verfransing van de rand zal er alleen maar door toenemen. Meer mensen kunnen nu immers Brussel ontvluchten en zich in de rand gaan vestigen. De STRATEC-studie heeft trouwens heel duidelijk de te verwachten migratiebewegingen in kaart gebracht maar bijna

Commuting with the REN 2

In this second instalment of our series on the Regional Express Network, RandKrant takes a look at the various criticisms which have been levelled against the plan, for it has indeed come under fire from many different quarters in the last few years. This is also perfectly understandable: the project will have a major impact on Brussels and the outskirts, and not everyone assesses that impact in the same way. The Alliance for Train, Tram and Bus Users (BTTB), for example, generally welcomes the REN plan, but would still like to see a number of points changed. The Flemish-Brabant province believes that its views were not taken sufficiently into account, and that greater attention must be paid to public transportation within the province itself. And there are other critics who reject the concept altogether.

De meeste mensen zijn ergens geboren en al dan niet getogen. Niet zo Alfons Van Orshoven. Hij is een 'gewonnen en geboren' Hoeilaarder en dat is niet hetzelfde. 'Gewonnen' gebeurt namelijk negen maanden voor de geboorte. 'Ik ben een rasechte Hoeilaarder', zegt Van Orshoven. Niet alleen is hij in Hoeilaart gewonnen, geboren én getogen, hij was er ook vijftig jaar huisarts en schreef een heuse spraakkunst van het Hoeilaarts. Randkrant sprak met deze echte Hoeilaarder, professor-emeritus in de huisartsgeneeskunde en voorzitter van het Raadgevend Comité voor Bio-Ethiek.

AVO In 1947 vestigde ik me als huisarts in Hoeilaart, na eerst een jaar assistent inwendige Ziekten te zijn geweest in het Universitair Ziekenhuis van Leuven. De professor bij wie ik werkte heeft gevraagd of ik wilde blijven, maar ik kon niet leven binnen de vier muren van een ziekenhuis. Ik heb lucht nodig en mensen om me heen die ik ken. In een ziekenhuis zie je patiënten van 's morgens tot 's avonds, maar je kent ze niet, je weet niets van hen af. Dat is geen leven.

In Hoeilaart was er toen één voltijdse huisarts en drie min of meer halftijdse. Nu zijn er in onze praktijk zes artsen en daarbuiten nog drie voltijdse artsen. Zelf onderzoek ik geen patiënten meer, maar ik blijf wel nog 'in' het vak, meer bepaald wat de opleiding van huisartsen in Vlaanderen betreft. Zo organiseren we in januari voor de eerste keer een netwerkstage voor huisartsen. Het gaat om acht studenten die elk een kleine stage doen bij een kinesitherapeut, een apotheker, een verpleegkundige enzovoort. Zo maken ze kennis met alles wat er bestaat op gebied van gezondheidszorg buiten de universiteit.

Doe mij maar een radiografie

AVO Natuurlijk is er op vijftig jaar tijd veel veranderd in de huisartsgene-

FOTO: PETER VAN SPIEGELAAR

Dokter Alfons Van Orshoven: Vergroeid met Hoeilaart

neeskunde. Ten eerste zijn er de sociaal-economische ontwikkelingen van de laatste halve eeuw. De mensen hebben het breder en raadplegen sneller een arts. Ze gaan ook makkelijker naar de huisarts omdat zo'n bezoek wordt terugbetaald door het ziekenfonds, wat vijftig jaar geleden niet het geval was. Ten tweede zijn er de veranderingen in de geneeskunde zelf. Op technologisch vlak is er vandaag veel meer mogelijk, denk maar aan beeldvorming en chirurgie, en ook wat geneesmiddelen betreft is er heel wat veranderd. Ik heb altijd tegen mijn studenten gezegd dat tussen de twee wereldoorlogen drie belangrijke geneesmiddelen werden uitgevonden: insuline tegen diabetes, het gebruik van leverextracten tegen pernacieuze anemie (een ernstige bloedziekte) en sulfamiden. Wel, van zulke belangwekkende uitvindingen heb je er nu drie per jaar.

Al die veranderingen bleven niet zonder gevolgen. Voor de diagnose waren wij aangewezen op ons verstand, onze ogen, oren en handen. Nu doet men voor het minste een beroep op het laboratorium waar je voor één patiënt voor 100.000 frank onderzoeken kunt laten uitvoeren, of men gaat naar het ziekenhuis voor een radiografie, echo-

scopie, scanner en noem maar op. Dat heeft tot gevolg dat de arts minder de neiging heeft om diepgaand te onderzoeken, want 'we zullen wel zien wat het onderzoek zegt'.

'Platen laten nemen' vinden de mensen de gewoonste zaak is. Als ik dan zeg, 'we zullen eerst eens kijken' dan krijg je te horen, 'ja maar ik dacht aan een radiografie'. Waarom zou ik een radiografie nemen voor iets wat ik kan voelen of horen?

Natuurlijk zijn er ook prachtige dingen in de moderne geneeskunde. Zo is er bijvoorbeeld medicatie voor bepaalde maagklachten waar je vroeger tientallen jaren mee kon blijven sukkelen. Of het klopt dat huisartsen vroeger veeleer verloskundigen moesten zijn en nu geriater? Dat is een feit. Geriater moest je vroeger niet zijn, want de oude mensen die nog leefden waren niet ziek; oudere mensen die voortdurend zorgen nodig hadden waren er niet. Verloskundige daarentegen moest je wel zijn. Alle bevallingen gebeurden toen thuis, met een vroedvrouw. Zij deed de 'gemakkelijke' bevallingen, wij de moeilijke. Als er een probleem was riep de vroedvrouw ons en dat deed ze nooit te vroeg en nooit te laat, dat was makkelijk voor ons. Bovendien was ze erg goed in haar vak. Eind jaren vijftig vonden de mensen de weg naar het ziekenhuis en de materniteit, ook al omdat het terugbetaald werd. Wij hebben toen nog een twintigtal jaar bevallingen gedaan in het ziekenhuis waar wij de 'gemakkelijke' bevallingen deden en de gynaecologen de 'moeilijke'.

Kolenbranders, eierzuipers, spekdieven

AVO Ik had een oom die huisarts was in Hoeilaart, de broer van mijn moeder. Zijn vrouw was een chique dame uit een voornaam Liers geslacht. Zij sprak een taal die volgens ons 'schoon Vlaams' was, maar in feite was het veredeld Liers. Ik had moeite om haar te verstaan want wij spraken alleen maar dialect en ik heb nooit wat anders gesproken, ook niet met de patiënten. Het Hoeilaarts is overigens een heel

apart dialect en dat komt omdat Hoeilaart een grensgebied is op het vlak van taal. De gemeente is een 'hooglaar', een hoog gelegen laar- een open plek- in het bos. In het oosten afgescheiden door het Zoniënwood en ook in het noorden en het westen volledig afgesloten van de omgeving. Taalkundig onderging Hoeilaart alleen maar de invloed van Overijse. Dat komt niet vaak voor want de meeste dorpen ondergaan invloeden van alle omliggende gemeenten.

Met Leuven hadden wij geen uitstaans. Hoeilaart onderhield alleen betrekkingen met Brussel en Wallonië omdat de gemeente op de verbindingshaan lag tussen Brussel en Waver, de oude baan. Er waren toen drie beroepen zoals blijkt uit het gezegde 'Hoeilander, kolenbrander, eierzuijer, spekdief'. Kolenbranders dat waren mensen die in het bos werkten: bomen uithalen, er al dan niet houtskool van maken en dat gaan verkopen in Brussel. En 'en passant' een haas meepakken of een ree. Tot eind 1950 gingen veel mensen na een zware storm naar het bos om hout te halen en zag je ze

'Tot het einde van de vorige eeuw waren alle mensen in Hoeilaart die wat geld hadden beenhouwers'

met kruiwagens terug komen vol hout voor de oven of voor de wasketel. Eierzuipers dat waren handelaren in boter en eieren. Die werden gekocht in Waals-Brabant en verkocht in Brussel, aan hotels bijvoorbeeld. De spekdieven waren de beenhouwers. In 1382 gaf Johanna Van Brabant aan de Hoeilanders de toestemming om vlees te verkopen en dat heeft geduurd tot in 1950. Tot het einde van de vorige eeuw waren alle mensen in Hoeilaart die wat geld hadden beenhouwers. Er is zelfs een moment geweest dat -buiten de baron- alle gemeenteraadsleden beenhouwers waren, tenminste dat wordt gezegd, maar ik vermoed wel dat het waar is.

Op het eind van vorige eeuw zijn de meest vooruitziende Hoeilanders overgestapt naar de druiventeelt. Mijn vader bijvoorbeeld had twee beroepen; hij

was ambtenaar en 's morgens vroeg, 's avonds en tijdens het weekend werkte hij in de serre.

Onbereikbaar Leuven

AVO Of het even vooruitziend was om dokter te worden? Tja, wij waren met zeven jongens en een meisje en er waren zeker geen serres genoeg voor iedereen. Wij mochten onze zin doen. Mijn vader stond er wel op dat ik naar een Nederlandstalige school in Brussel ging. Zo kwam ik in 1942 terecht in het eerste Vlaamse college in Brussel, terwijl alle andere jongens

van de gemeente naar Franstalige colleges gingen in Brussel of in Wallonië. Niemand ging naar Leuven, want daar kon je bijna niet geraken. Toen ik ging studeren in Leuven moest ik eerst een bus nemen naar Oudergem, dan een treintje tot in Tervuren, een trammetje naar Vossem en daar de tram naar Leuven. Dat deed niemand, tenzij voor de universiteit. Verder gingen de Hoeilanders voor alles naar Brussel. Dat is nu anders. Je hebt nu twee bussen per uur van Hoeilaart naar Leuven. Dat is toch formidabel!

Geneviève Ostyn

Dr. Alfons Van Orshoven, ein echter Hoeilander

Doktor Alfons Van Orshoven, emeritierter Professor für Allgemeinmedizin, Autor u.a. einer Grammatik für das

'Hoeilaarts' und Vorsitzender der Nationalen Beratenden Kommission Bio-Ethik, ist ein wachsechter Hoeilander. Er ist nicht nur in Hoeilaart geboren und aufgewachsen, er war dort auch fünfzig Jahre lang Hausarzt. 'Natürlich hat sich in der Allgemeinmedizin in fünfzig Jahren viel verändert. Da sind zum einen die sozio-ökonomischen Entwicklungen; den Menschen geht es heute finanziell besser und sie gehen eher einmal zum ihrem Hausarzt, zumal ja die Kosten von der Sozialversicherung getragen werden. Zum anderen gibt es auch in der Medizin selbst Veränderungen. Auf technischem Gebiet ist nun viel mehr möglich, denken Sie nur an die bildgebenden Verfahren, die Chirurgie und die Medikamente.'

FOTO: PATRICK DE VIEGELAERE

Politiehervorming in de rand opgelapt met ombudsmagistraat

Sinds kort is persmagistraat Jos Colpin, de alom bekende woordvoerder van het Brusselse parket, ook verbindingsmagistraat -een soort ombudsman- voor het Vlaamse deel van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Hij moet oplossingen zoeken voor de problemen die zich bij de invoering van de geïntegreerde politie in de rand ongetwijfeld zullen stellen.

Op 1 januari krijgt ons land op lokaal, intermediair en federaal niveau een geïntegreerde politie. Langverwacht en veelbesproken, maar in Halle-Vilvoorde zit er een haar in de boter. Het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is immers niet gesplitst. Vanaf januari hangt de rand voor de overkoepelende niveaus van de geïntegreerde politie dus helemaal van Brussel af.

Klemtoon op Brussel

'Het takenpakket van de politie in Brussel verschilt nogal van dat in Halle-Vilvoorde', licht Jos Colpin toe. 'In Brussel ligt de klemtoon op de bestrijding van de zware misdaad. In de rand is er meer kleine criminaliteit. Vandaag wordt die vanuit het rijkswacht-district Asse-Halle-Vilvoorde aangepakt. De vrees bestaat dat met de geïntegreerde politie de klemtoon van de federale politiediensten hoofdzakelijk op de hoofdstad komt te liggen en de rand stiefmoederlijk wordt behandeld. De kans op taalproblemen neemt ook toe, bijvoorbeeld tussen eentalig Vlaamse en Franstalige politiemensen en magistraten. Bovendien is de afstand problematisch. Vanuit de hoofdstad de rand bereiken neemt in kritieke noodsituaties veel meer tijd in beslag dan vanuit Asse. De federale politiediensten kunnen daarenboven 10 tot 20 % van de lokale manschappen opvorderen om bijvoorbeeld ordehandlevingsproblemen

in Brussel op te lossen. Maar nu al staat die korpsen het water aan de lippen. Om al die redenen dringen de politiediensten al een hele tijd aan op een afzonderlijke, geïntegreerde federale politiedienst voor Halle-Vilvoorde.'

'In afwachting van de definitieve splitsing van het gerechtelijk arrondissement leefde het idee om een adjunct-procureur voor Halle-Vilvoorde aan te stellen. Die zou samen met een afzonderlijke eenheid van het parket in de rand (nvdr in Vilvoorde bijvoorbeeld, waar een nieuw justitiehuis wordt gebouwd) worden gevestigd, samen met een 20-tal substituten. Met de huidige personeelskrapte op het Brusselse parket is zulks op korte termijn onmogelijk.'

Splitsing afgeblokt

In de nieuwe geïntegreerde politiestructuur komt er tussen het federale en lokale niveau in alle gerechtelijke arrondissementen een inter-

mediair niveau. Hier wordt een bestuurlijke coördinator aangesteld die de lokale politie ondersteunt en coördineert. Een gerechtelijk directeur bepaalt het beleid voor de aanpak van de zware criminaliteit. In alle gerechtelijke arrondissementen is de structuur dezelfde: van het piepkleine Marche-en-Famenne (65.474 inwoners) tot het grote Brussel-Halle-Vilvoorde (1.507.286 inwoners). De vraag rijst of zo'n grote mastodont met 21 politiezones vanuit één federale gedeconcentreerde coördinatie- en steundienst kan worden geleid? Kon Halle-Vilvoorde al niet onmiddellijk een aparte structuur krijgen? De wet voorziet dat gerechtelijke arrondissementen kunnen worden samengevoegd, of opgesplitst.

'Franstalige toppolitici doen al het mogelijke om hun rand rond Brussel te beschermen', klinkt het in Vlaamse politiekringen. 'Elke actie om tot een splitsing van het gerechtelijk arrondissement te komen, wordt afgeblokt.'

Geen splitsing dus. Zelfs geen aparte adjunct-procureur. Alleen de aanstelling van de nieuwe verbindingsmagistraat Jos Colpin. De man die brandjes moet blussen. Die verzoe-nende taal moet spreken. Als bijvoorbeeld eentalig Vlaamse politiemensen uit de rand klachten hebben over eentalig Franstalige parkermagistraten. Problemen die overigens niet nieuw zijn en nu al bestaan. Op gerechtelijk vlak zijn er immers in het hele gerechtelijke arrondissement (van Bever tot Kampenhout) faciliteiten. In heel het Vlaamse gebied kan een Franstalig(e) dader of slachtoffer eisen in zijn taal be-diend te worden.

Marleen Teugels

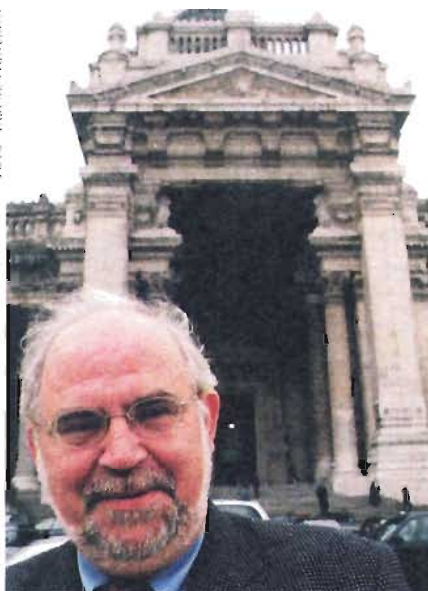

FOTO: PASCAL VAGNERON

La réforme des polices dans la périphérie

Depuis peu, le magistrat Jos Colpin est également devenu magistrat de liaison (une sorte de médiateur) pour la partie flamande de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Halle-Vilvoorde. En tant qu'interlocuteur et coordinateur, il doit élaborer des solutions aux problèmes d'organisation suscités par l'introduction de la police intégrée dans la périphérie. L'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Halle-Vilvoorde, en effet, n'a pas été scindé et depuis le 1er janvier, la périphérie dépend entièrement de la police intégrée de Bruxelles pour tout ce qui concerne les niveaux chapeautant l'organisation. On craint que la périphérie ne soit traitée en parent pauvre en cette matière.

VAN 4/12 TOT 3/1

RANDUIT

A G E N D A

De Messias in Beersel

In de aanloop naar Kerstmis wordt op zondag 17 december om 19 uur in de prachtige St. Lambertuskerk van Beersel het oratorium The Messiah (De Messias)

van Georg Friedrich Händel (1685-1759) uitgevoerd. Händel en zijn Messiah worden vaak in een adem genoemd en dat is niet zo verwonderlijk. Na de eerste opvoeringen in Dublin en Londen in 1742 omschreef de muziekpers het werk als 'the finest composition of music that was ever heard'. Voor Händel moet het succes van The Messiah ongetwijfeld de betekenis hebben gehad van een wedergeboorte. Nadat de in het Duitse Halle geboren componist zich in 1712 definitief in Londen vestigde, werd hij al snel een leidende figuur in het Londense

muziekleven. Hij stichtte er zelfs een eigen operagezelschap, de Royal Academy of Music waarvoor hij een hele reeks opera's componeerde. De smaak van het publiek veranderde echter en Händel verdween uit de gunst. Na ettelijke tegenslagen werd hij in 1742 met The Messiah opnieuw de publieks-lieveling die hij ooit geweest was. Na The Messiah schreef Händel nog uitsluitend oratoria, waaronder Samson, Judas Macabeus en Jephta. Hoewel het allemaal muzikale parels zijn, wordt zijn Messiah nog altijd beschouwd als het absolute hoogtepunt in de oratoriumcompositie. Het werk wordt in Beersel uitgevoerd door de Sangghesellen en het Europees Kamorkest o.l.v. Jan Caals.

Organisatie en tickets CC de Meent, tel. 02-380 23 85

Millenniumcircus in Huizingen

Van 23 december tot 7 januari strijkt het Millennium Circus neer op het Provinciedomein in Huizingen. Het nieuwe –diervriendelijke– programma heeft als thema 'Circuskunst voor de nieuwe eeuw', het is een totaalspektakel waarin aloude circusattracties getoetst worden op hun millenniumbestendigheid. Het mag in ieder geval duidelijk zijn dat clowns, evenwichtskunstenaars, jongleurs, luchtacrobaten, goochelaars en andere kunstenaars vermaak brengen dat tijdloos is. Het familiespektakel bij uitstek dus.

Van 23 december tot 7 januari, Provinciedomein Huizingen, op zaterdag om 15 en 20 uur, op zondag om 11 en 15 uur, de andere dagen om 14 en 17 uur. Er zijn geen voorstellingen op 25 december en 1 januari. Info en reservatie: 0477/905 167.

Kerstconcert in Kraainem

Het is een traditie in CC De Lijsterbes in Kraainem: het kerstconcert als gelegenheid om kennis te maken met een van de vele internationale gemeenschappen in de gemeente. Dit jaar worden de Italiaanse inwoners van Kraainem op zaterdag 16 december extra verwend met een optreden van Angelo De Simone en zijn kwartet 'Collettivo Pulcinella'. Deze groep brengt al twintig jaar Italiaanse, vooral Napolitaanse, volksmuziek. Wat het Vlaamse luik van dit concert betreft, werd gekozen voor de folk-groep Nogal Neig uit Tervuren en hun programma 'Coredan, een ander kerstverhaal'. In een twaalfal liederen wordt het levensverhaal verteld van koning Coredan. Een vernieuwende en bociende benadering van het hele kerstgebeuren

Nogal Neig

Kraainem, CC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6, zaterdag 16 december om 20 uur. Info: 02-721 28 06

PODIUMKUNSTEN

Eva, Hitlers lief door Malpertuis
 20.00

ZONDAG 23 DEC
DILBEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Zee-Mineur door Het Paleis
 20.30

LETTEREN

MUZIEK

KLASSIEK

DONDERDAG 7 DEC
DILBEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Ensor Strijkkwartet met Frank Braley aan de piano (eerste laureaat Koningin Elisabethwedstrijd). Op het programma staat werk van Mahler, Shostakovich en Franck.

20.30

THEATER

2, 3, 9 EN 10 DEC
MACHELEN

Turnzaal GLS

Boste van Arne Sicrens

Info: G. De Boeck. 02-751 89 97

WOENSDAG 6 DEC
DILBEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Brandbakkes door Het Toneelhuis
 20.30

DONDERDAG 7 DEC
GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Dodendans door Het Gevolg
 20.15

DONDERDAG 7 DEC
JEZUS-EIK

De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

VRIJDAG 15 DEC
VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255 46 90

Bergstraat 1

Broere door Bart Moeyaert met Caroline Deutman aan de piano. Een subtiele voorstelling met woord, beeld en muziek.

20.30

FAMILIEVOORSTELLING

ZATERDAG 16 DEC
VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255 46 90

Bergstraat 1

Wat een beest! door Theater Bus (vanaf drie jaar)
 14.30

ZATERDAG 23 DEC
TERVUREN

CC Papebiok 02-768 03 00

Pastoor Vandesandestraat

'Connaissez-vous votre géographie?'
 15.00

NIET TE MISSEN

KERSTCONCERT

Hemelse muziek in de langste nacht

Het vijftienkoppig Belgisch kamerorkest Celestial Consort bestaat amper vier jaar. Zoals de naam al laat vermoeden legt het ensemble zich vooral toe op 'hemelse' muziek. Henry Raudales koos de muzikanten omwille van hun expressieve aanpak, want pas dan kunnen ze bij de luisteraar een kosmisch gevoel oproepen. Hoogtepunt van het concert in de Sint Bavokerk in Zellik is het bekende concerto grosso nr 8, bijgenaamd het Kerstconcert dat de 17de eeuwse componist Arcangelo Corelli ter gelegenheid van Kerstmis schreef. De toondichter, die vaak in de kerken van

Ravenna, Bologna en Rome vertoefde, was erg trots op zijn voor naam. Verwees Arcangelo immers niet naar de aartsengelen in het huis van god? Ondanks zijn religieuze bewogenheid had hij toch een zwaarmoedig karakter, wat te horen is in zijn sonate La Follia, die eveneens de affiche siert. Op het Kerstconcert in de Sint Bavokerk wordt ook het concerto 'De Winter' uit de 'Vier Jaargetijden' van Antonio Vivaldi gespeeld alsmede de suite uit 'Don Quichote' van Georg Philip Telemann en 'La Musica Notturna di Madrid', van de Spaanse rococomponist Luigi Boccherini. De beroemde 'Canon' van Johann Pachelbel zet de luisteraar tot slot ertoe aan om tijdens de langste nacht van het jaar even te bezinnen.

Zellik, Sint Bavokerk, 22 december om 20u30. Tel. 02-466 78 21.

Zee-Mineur

Wannes en Roland op 16 december in Tervuren

VRIJDAG 8 DEC
SINT-PIETERS-LEEUV

CC Coloma

Sinterklaasconcert met violist

Peter Macecek en pianist Norbert Heller.

Zij brengen werk van Mozart, Brahms, Schubert en Dvorak.

● 20.00

ZONDAG 17 DEC
ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck

02-466 78 21

Noorderlaan 20

Eindejaarsconcert

met het Titanic Ensemble

● 17.00

ZONDAG 17 DEC
SINT-AGATHA-BERCHEM

De Oude Kerk, Kerplein

Aperitiefconcerten van de Oude

Kerk te Sint-Agatha-Berchem

Trio Dor brengt arrangementen en interpretaties van Europese volksmuziek**Een wintersprookje**

Op woensdag 13 december leest Mark Braet, dichter en Heinrich Heine-kenner voor uit 'Duitsland, een wintersprookje', een van de meest bekende werken van de omstreden Duitse auteur Heine. Hij wordt daarbij op de piano begeleid door Lieve D'Haese, een uitmuntende pianiste. Dit poëtisch-musikaal initiatief wordt georganiseerd door het Masereelfonds en de vzw Tatwala.

Woensdag 13 december om 20 uur in café Den Tat, Kalenbergstraat 7 in Dilbeek.

NIET TE MISSEN**A CAPELLA POP****Voice Male doet het zonder instrumenten**

De zes jongens van Voice Male zijn niet alleen beroemd om hun welluidende stemmen, maar ook om hun podiumprésence. Instrumenten vinden ze overbodig, zelfs als ze zich aan covers wagen die het bij de Eurythmics, Queen en Pink Floyd moeten hebben van de instrumentale begeleiding! Van hun allereerste langspeler 'That's Live' gingen er meer dan 15.000 exemplaren over de toonbank. Voice Male beperkt zich niet tot makkelijk in het gehoor liggende wijsjes of alombekende hits. In hun kersverse show 'Colors' flirten ze ook met de wereldmuziek. Zo wordt er onder meer een Turks lied van Sertab Erener gebracht dat gebaseerd is op melodelijnen die voor Westerse muzikanten eerder ongewoon zijn. Als originele 'boys band' halen ze enkele spitsvondige grappen uit en stoeien ze met visuele effecten. Hoewel het in Groot-Brittannië krioelt van a capellagroepjes willen ze daarmee niet vergeleken worden. Ze verkiezen een eigen stijl en daarbij laten ze zich zeker niet leiden door commerciële overwegingen.

Wommel, GC De Zandloper, 7 december om 20u.

Tel.02-460 73 24

uit de Balkan en het Slavische gebied en ook eigen werk en nummers uit het Klezmerrepertoire. Dit trio kreeg in 1998 de 'Prijs van de Kamermusiek'.
Info: GC De Kroon, 02-482 00 10
● 11.00 uur

Kaasmarkt 75

'Colors' door Voice Male

● 20.00

WERELDMUZIEK**ZATERDAG 9 DEC**
GRIMBERGEN

CC Strombeek

02 263 03 43

Gemeenteplein

Mô Pàh

● 20.15

POP EN ROCK**DONDERDAG 7 DEC**
WEMMEL

GC De Zandloper

02-460 73 24

NIET TE MISSEN

TOONEEL

Puber speelt met vuur

In zijn omstreden theaterstuk 'Brandbakkes' (Feuergesicht) brengt de Duitse auteur Marius von Mayenburg een ontwricht gezin voor het voetlicht. Bij zowat iedereen slaan de stoppen door. De moeder is geobsedeerd door zuiverheid. Ze heeft een afkeer van alles wat vies lijkt. De vader is een gepassioneerde krantenlezer die gretig de lotgevallen van een seriemoordenaar volgt, tot hij merkt dat de dader hetzelfde beroep uitoefent als hij. Dochter Olga vindt dat haar kindertijd al lang genoeg heeft geduurd. Ze onthult aan haar broer de geheimen van de seksualiteit. Kurt voert scheikundige proeven uit. Hij vervaardigt ook bommen en speelt 's nachts pyromaan. Maar tijdens zijn avontuurlijke tochten loopt hij brandwonden op in zijn gezicht. Het vuur heeft een reinigende functie. De puber heeft immers zijn geboortetrauma nog niet verwerkt. Ondanks zijn monsterlijke plannen wekt hij toch veel sympathie op. De versie van het Toneelhuis in een regie van Tom Van Dyck verschilt van de oorspronkelijke aanpak van Thomas Ostermeier bij het Hamburgse Schauspielhaus. De Vlaamse spelers leggen meer de nadruk op de vrees voor 'het andere'.

Dilbeek, CC Westrand, woensdag 6 december om 20u30.
Tel.02-466 20 30

JummOOoh!

CABARET

VRIJDAG 8 DEC DILBEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Andermans Gelag door Kimmil
Foo, benefietconcert voor verduurzaming
en mensenrechten

Voorprogramma: De Schedelgeboorten
20.30

VRIJDAG 8 DEC GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeentepalen

De Humortoe presenteert **de winnaars van het Humorologie Concours 2000** van het internationaal humorfestival Humorologie.

20.15

VRIJDAG 8 DEC VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255 46 90
Bergstraat 1

JummOOoh! door Jummoo, een
humoristisch muzikaal duo

20.30

KLEINKUNST

VRIJDAG 15 DEC

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51

Hoestraat 67

't Klikske

20.00

VRIJDAG 15 DEC

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Karm 02-731 43 31

Beekstraat 172

Zakformaat XL met Kris De
Bruyne, Wigbert Van Lierde en Patrick
Riguelle

20.00

ZATERDAG 16 DEC

TERVUREN

CC Papeblok 02-768 03 00

Pastoor Vandesandestraat

Wannes & Roland

20.30

NIET TE MISSEN

FOLKMUZIEK

't Klikske verwarmt 'Dees koude winterse dagen'

De donkere dagen voor Kerstmis en de uitbundige vrolijkheid rond nieuwjaar zijn al van oudsher dankbare thema's voor troubadours en liedjesschrijvers. Ook het Klikske heeft in zijn repertoire Vlaamse en Nederlandse nummers opgenomen die verwijzen naar dit seizoen. De groep is een product van de internationale folktrage van de jaren zestig. Herman Dewit verzorgde later met zijn ensemble de hoog gewaardeerde, maar gespecialiseerde programma's 'Onder de groene linde' op de Nederlandse radio. Trouwe bezoekers van de Boesdaalhoeve herinneren zich ongetwijfeld nog het openingsfeest dat met traditionele muziek van de groep werd opgehuisterd. Voor dit optreden stelde het Klikske opnieuw een gelegenheidsprogramma samen onder de titel 'Het is met dees koude winterse dagen'. De herders van Bethlehem, de 'onnozele' kinderen en de 'Drij' koningen vormen de belangrijkste inspiratiebronnen. Gewoontegetrouw speelt Oswald Tahon doedelzak, Rosita Tahon hanteert de draailier en Wilfried Moonen speelt harmonika. De groep speurt nog dagelijks naar nieuw materiaal, want de culturele erfenis van onze voorouders lijkt onuitputtelijk.

Sint-Genesius-Rode, GC De Boesdaalhoeve, 15 december om 20u.
Tel. 02-381 14 51.

NIET TE MISSEN

WERELDMUZIEK

Een kruispunt van muziekculturen

De vier kruispuntconcerten die het Cultureel Centrum van Strombeek-Bever dit seizoen organiseert, tonen aan hoe uiteenlopende muziekculturen elkaar kunnen bevruchten. Mo Pah opent de cyclus. Vijf zangeressen delen het podium met de Perzische meesterpercussionist Madjid Khaladj, de accordeonspeler Gwen Cresens en de Australische klanktovenaars Peter Ceosbie.

Opzweepende ritmes worden afgewisseld met bizarre junglegeluiden en melodieuze toonreeksen.

Mo Pah verknijpt woorden en zinnen uit verschillende Europese talen. De teksten zijn niet rechtlijnig, maar associatief opgebouwd en de toehoorders krijgen ze als puzzelstukjes voorgeschoteld. Het stemmenwerk herinnert vaag aan 'les voix Bulgares' en Zap Mama. Na deze smaakmaker wordt in januari nog de Portugese 'saudade' vocalist Fernando Lamerinhas uitgenodigd. Het Vlaamse duo Mallou en de Hongaarse formatie Vandro Vokal zijn in maart te gast. Jiddische en Bulgaarse muziek wordt in mei gebracht door KiMiz, een folkgroep die al faam verwierf in Dranouter en de Ancienne Belgique.

Grimbergen, CC Strombeek, 9 december om 20u15.
Tel.02-263 03 43.

VRIJDAG 15 DEC
VILVOORDE

Kerk van O.L.V. van Goede Hoop

**Het Kerstconcert:
Hoopvol 2001.**

Viool-cello recital door Sandrine Cantoreggi
en Marie Hallynck. Aanvang 20.15u.

Info: 0475-53 06 36

ZONDAG 17 DEC
MACHELEN

Sint-Gertrudiskerk

Kerstconcert van de Koninklijke Fanfare Gevuertskring Machelen met zangkoor 'De Stemband' uit Humbeek en de 'Kempen Area Pipe Band' uit Oud-Turnhout.

Info: E. Van Erp, 02-305 91 38

De poëtische hoogvliegers
van een eigenzinnig trio

Pop en kleinkunst liggen steeds vaker in elkaars verlengde. Zeker bij het eigenzinnig trio Kris de Bruyne, Wigbert en Patrick Riguelle, dat on-

onderbroken de culturele centra afschuimt. Hits moet je niet verwachten, wel poëtische hoogvliegers.

De heren verkiezen vanzelfsprekend akoestische gitaren boven elektronisch geweld. Ze maken ook gretig gebruik van fluitjes, mondharmonika's, mandolines en tal van andere instrumenten. Ze wisselen hun teksten uit omdat ze vanuit andermans mond misschien beter worden begrepen. In tegenstelling tot andere luisterliedgroepjes doen ze geen beroep op theatrale ondersteuning. Ze zitten netjes op een rij, testen geregeld hun instrumenten of strooien enkele wijsheden rond waarbij ze er rustig op los rijmen. In 'Zakformaat XL' putten ze uit hun oud en nieuw CD-repertoire.

Wezembeek-Oppeem, GC De Kam, 15 december om 20u.
Tel.02/731 43 31.

KERST- EN EINDEJAARS-
CONCERTEN

VRIJDAG 8 DEC

ZAVENTEM

Gemeentelijke Sporthal
Steenokkerzeelstraat 58-60

Eindejaarsconcert met Voice Male en Paul Michiels, een organisatie van Kruisniscub Zaventem-Airport in samenwerking met het gemeentebestuur.

Info 02-751 57 90, 02-721 42 08,
02-720 17 94.

20.30 uur (deuren 19.30)

DINSDAG 12 DEC

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Marco Bakker en Katrien Gallez met muzikale begeleiding door salonorkest Couserie Tendre o.l.v. Rudy Merlin.
14.30

Kerstmis met en zonder franje

Kunstenaars hebben het kerstgebeuren niet altijd op dezelfde manier uitgebeeld. De stal was er in vroeg-christelijke tijden bijvoorbeeld niet bij. Schilders en beeldhouwers speelden in op de volksdevotie. Vooral Franciscus van Assisië drukte zijn stempel op de latere kerstcultuur. Bij de christenen, die zich tijdens het Romeinse tijdperk schuilhielden in de catacomben, werden sobere symbolen gebruikt. Kerstmis was toen veel minder belangrijk dan Pasen.

Bij de Vlaamse Primitieven was het feest daarentegen een geliefd thema. Hoewel de schilders de personages en hun omgeving zo realistisch mogelijk probeerden weer te geven, voegden ze er bijvoorbeeld toch vaak engelen aan toe die de pasgeborene huldigden. Vooral Hugo van der Goes, die na van Eyck een van de belangrijkste vernieuwers was, ging heel minutieus te werk. Mark Veldeman bestudeerde de evolutie van de beeldvorming en geeft uitleg bij schilderwerken uit de verschillende periodes.

Linkebeek, CC De Moelie, 14 december om 20u. Tel.02/380 77 51

BRUSSEL 2000 IN DECEMBER

Moderne kunst nu eens niet ondoorgrondelijk

Sinds 23 november loopt in het kader van Brussel 2000 in het Paleis voor Schone Kunsten (PSK) een grote tentoonstelling met ruim 150 belangrijke kunstwerken (schilderijen, beeldhouwwerken, installaties) uit de twintigste eeuw. Hedendaagse kunst en het grote publiek, die twee lijken moeilijk met elkaar te verzoenen omdat veel mensen geen boodschap hebben aan de vaak abstracte en ondoorgrondelijke taal van de

hedendaagse kunstenaar. Toch is het de ambitie van 'Ziehier - 100 jaar hedendaagse kunst' om aan de hand van de tentoongestelde werken te laten zien dat hedendaagse kunst het altijd heeft over de vreugdes, het verdriet, de hoop en het lijden van levende mensen in de wereld van vandaag. 'Ziehier/Voici' is een uitnodiging om aandachtig te (be)kijken naar kunstwerken die ons iets over onszelf vertellen. In het septembernummer van het Magazine Bruxelles/Brussel 2000 zegt curator Thierry de Duve over de tentoonstelling dat goede kunst zich tot iedereen richt en dat hij daarom werken uitkoos met een universeel karakter. De tentoonstelling heeft geenszins de pretentie om een balans op te maken van de actuele kunst van de voorbije eeuw, het accent ligt vooral op de relatie tussen het gepresenteerde werk en het grote publiek. 'Het ging er mij om de moderniteit op zo'n manier te herinterpretieren dat ze zich aan ons

100 jaar hedendaagse kunst

opent. Een soort antwoord op de onheilsprofeten en doemdenkers die het einde van de kunst prediken', aldus Thierry de Duve. Naast grote namen als een Picasso of een Matisse hangt of staat ook werk van jonge kunstenaars. Zo werden speciaal voor deze tentoonstelling drie grote installaties gemaakt, werk dus uit het jaar 2000.

Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, Ziehier/Voici - 100 jaar hedendaagse kunst. Van 23-11-2000 tot 30-1-2001.
Info: tel. 02-507 84 66, fax 02-511 05 89.

ZONDAG 17 DEC

NOSSEGEM

Sint-Lambertuskerk

Het Sint-Ceciliakoor Nossegem brengt samen met een instrumentaal ensemble een kerstconcert met als thema

'Kerstmis in Vlaanderen'.

16.00

DONDERDAG 21 DEC

DILBEEK

CC Westrand

02-466 20 30

Kamerlijkaan

In de donkerste dagen

door Willem Vermandere & Sangalay, een kleurrijk kerstconcert.

20.30

VRIJDAG 22 DEC

ASSE-ZELLIK

Sint-Bavokerk Zellik 02-466 78 21

Kerstconcert met het Kamerorkest

Celestial Consort

20.30

VRIJDAG 22 DEC

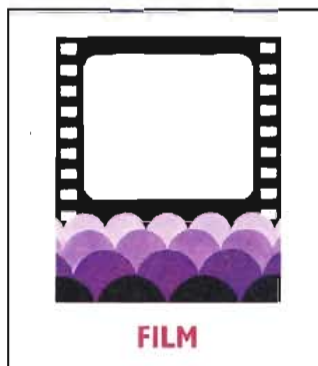
ZAVENTEM

Sint-Martinuskerk

Kerstliederenavond 2000

van het Davidslonds Zaventem met medewerking van het Sint-Martinus zangkoor, De Schulmei en een koor van de ZAVO-scholen. Info: 02-721 44 36

20.00

DINSDAG 5 DEC

DILBEEK

CC Westrand

02-466 20 30

Kamerlijkaan

O Brother, Where Art Thou?

van Joel Coen met George Clooney, John Turturro en Tim Nelson

20.30

WOENSDAG 6 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek

02-263 03 43

Gemeenteplein

Stuart Little, jeudfilm van

Rob Minkoff

15.00

DINSDAG 12 DEC

DILBEEK

CC Westrand

02-466 20 30

Kamerlijkaan

The Hollow Men van Paul Verhoeven met Elisabeth Sue en Kevin Bacon

20.30

WOENSDAG 13 DEC

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam

02-731 43 31

Beekstraat 172

La double vie de Véronique van Kieslowski

20.00

DINSDAG 19 DEC

DILBEEK

CC Westrand

02-466 20 30

Kamerlijkaan

The Galaxy Quest van Dean Parisot met Tim Allen en Sigourney Weaver

20.30

WOENSDAG 20 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper

02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Stuart Little, jeudfilm van

Rob Minkoff

14.30

VAN 1 TOT 31 DEC

TERVUREN

Taverne Den Engel

Kerkstraat 21

Selectie uit 20 jaar boekillustratie, werk van tekenaar **Chris Vandendriessche**

Info: 02 767 95 90

VAN 2 TOT 18 DEC

DILBEEK

Atelier Jacky Duyck

Roelandsveldstraat 30

Exit Congo in Tervuren

30 jaar Atelier Jacky Duyck

Op zaterdagen 2, 9 en 16 december, zondagen 3, 10 en 17 december en maandagen 4, 11 en 18 december.

Van 14 tot 20 uur

VAN 6 TOT 18 DEC**JEZUS-EIK**

GC De Bosuil 02-657 31 79

Wetherendreef 1

Wim Maria Kell, Urbanistische toekomstvisies en aerografieën.

Dagelijks open van 9 tot 17 uur

VANAF 6 DEC**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Fotografie, Circuit Vlaanderen

Karel Cuyvers, Water

Tot 1 januari 2001

VANAF 14 DEC**VILVOORDE**

CC Vilvoorde 02-255 46 90

Bergstraat 1

Pierre Claes & Maria Ogloza

De galerij is dagelijks open van 14 tot 16 uur en op woensdag en zaterdag ook van 10 tot 12 uur.

TOT 23 DEC**BEERSEL**

Galerie Dominium 02-378 17 60

Schoolstraat 71

Danielle Azzeri, Ingmar

Ostijn, Marc Lemmens,

naaldkunst, schilderijen, keramiek

Open op vrijdag van 14 tot 22 uur, zaterdag van 10 tot 18 uur en zondag van 14 tot 18 uur.

TOT 24 JUNI 2001**TERVUREN**

Koninklijk Museum voor Midden-Afrika
Leuvensesteenweg 13

02-769 52 11

Exit Congomuseum.

Een eeuw kunst met of zonder papieren.

16 EN 17 DEC**TERVUREN-MOORSEL**

Sporthal De Steenberg

Spechtenlaan 8, Moorsel

Kerst-Streetsoccertornooi

voor voetbalclubs. Een organisatie van de Sportdienst en de Greunsojters Vossem.

Zaterdag 16 december, van 9.30 tot 13.30 uur, tornooi duiveltjes, van 14 tot 18 uur, tornooi preminiemen.

Zondag 17 december, van 10 tot 14 uur, tornooi miniemen.

Info: 02-769 20 85

ZONDAG 31 DEC**DIEGEM**

Sint-Anna-Vooruit, veldrit

categorie C, nieuwelingen-junioren,

19 uur, Superprestige veldritten met alle veldrijders uit de wereldtop op verlicht parcours in het centrum van Diegem.

Info: M. Spreutels, 02-251 03 83

Een schilderende Jules Verne

Het is niet uitzonderlijk dat architecten naast hun beroep intens met kunst bezig zijn. De beroemde architect Le Corbusier heeft ooit gezegd 'dat een architect in de eerste plaats een kunstenaar moet zijn en daarna pas al het andere'. Wim Maria Kell (*1938) uit Overijse is zo'n architect die zich vooral sinds 1981 meer en meer is begonnen uit te leven als kunstenaar. Van toen dateren zijn 'aerografieën' die verwantschap vertonen met de fantasie van Jules Verne. Kell verbeeldt een utopische wereld, waarin de mens erin slaagt om de eindeloze krachten die in de natuur verscholen liggen te gebruiken om zijn materiële noden te lenigen. Zijn werk zit vol imaginaire vondsten met allerlei vliegende tuigen in de lucht, waarmee hij ons als het ware de gedroomde oplossingen aanreikt voor onze prangende mobiliteits- en huisvestingsproblemen. Kell vindt overigens dat we beter moeten nadenken over onze ware behoeften en dat we ons moeten hoeden voor overdreven materialisme, want dat is niet bevorderlijk voor de gemoedsrust. Zijn boodschap luidt kort en bondig dat we anders moeten gaan leven om gelukkig te worden.

Opvallend in het werk van Wim Maria Kell zijn de luchtige en delicate kleuren. Om tot dat resultaat te komen bedient hij zich niet van het klassieke penseel maar van de aerograaf, een verfspuit die vooral in de industrie wordt gebruikt en waarmee de verf via een regelbare luchttoevoerklep heel dun en wazig op een doek of paneel kan worden aangebracht.

In de tentoonstelling die van 6 tot 18 december in gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik loopt, komen zowel de futuristische ruimtetuigen van Kell aan bod als zijn rooskleurige urbanistische toekomstvisie. Bestaande gebouwen worden opgesmukt met weelderige plantengroei, delicaat licht en verfraaiende architecturale ingrepen. De stad van de toekomst als zachtzinnig paradijs!

Jezus-Eik/Overijse, GC De Bosuil, Wim Maria Kell, Urbanistische toekomstvisies en aerografieën. Van 6 tot 18 december dagelijks van 9 tot 17 u. Gratis toegang. De werken worden verkocht ten voordele van Artsen Zonder Grenzen. Info 02-657 31 79.

ZONDAG 7 JANUARI

MEISE-WOLVERTEM

Sportcomplex De Nekker
Voetbalterrein FC. Meise
**4de Mountainbike Event,
24 of 40 km.**

Een organisatie van de Sportdienst van
de provincie Vlaams-Brabant en het
gemeentebestuur Meise-Wolvertem.
Inschrijving van 8.30 tot 10.30 uur.

ZONDAG 3 DEC

GRIMBERGEN

Ostzaal van de Abdij van Grimbergen

CreaChris

Sinds september loopt in het gemeenschapscentrum De Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode telkens op dinsdagavond een creatief atelier voor volwassenen met aanleg voor beeldende kunst. Chris Vandendriessche – van wiens hand u elders in dit nummer een eerste stripverhaal aantreft – maakt u tijdens die sessies vertrouwd met een brede waaier van plastische activiteiten en technieken. De deelnemers mogen zelf hun voorkeur bepalen en staan op die manier mee in voor de inhoud van de lessenreeks.

Inschrijven kan nog steeds, en voor wie aarzelt is er een gratis kennismakingsles. Voor alle inlichtingen kunt u terecht op het nummer 02-759 34 64.

20 jaar Boekillustratie

Van 1 december tot 31 december kunt u in Taverne Den Engel, Kerkstraat 21 in Tervuren kennismaken met het werk van tekenaar Chris Vandendriessche. De tentoonstelling 'Selectie uit 20 jaar boekillustratie' is gratis toegankelijk tijdens de openingsuren van Taverne Den Engel, sluitingsdag is woensdag.

Info: 02-767 95 90

Abdijstraat 8

'Spiritualiteit, beginselvastheid, (on)verdraagzaamheid?'

door prof. Johan Leman van het Centrum voor gelijke kansen en racisme.

Info: P. De Sutter, 02-272 40 62.

Van 15 tot 17 uur

**VANAF MAANDAG 4 DEC
VILVOORDE**

CC Vilvoorde 02-255 46 90

Bergstraat 1

Creatief videofilmen i.s.m.

Smallfilm- en videoclub

Acht maandagavonden van

20.00 tot 22.30 uur

**DINSDAG 5 DEC
DILBEK**

Academie La Motte 02-466 20 30

Brussel 2000: Ziehier-Voici

door Arlette Clauwers en Stef Van Bellingen, bezoek aan de tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten en wandeling door het 20e eeuwse Brussels stadspotrimonium

Van 10 tot 17 uur

**DINSDAG 5 DEC
WEZEMBEK-OPPEM**

GC De Kam

Beekstraat 172

Speakers' Corner, een initiatief van vzw 'de Rand' die zo een boeiend beeld wil schetsen van wat Vlaanderen te bieden heeft op wetenschappelijk en maatschappelijk vlak.

'Europese uitdagingen voor de 21e eeuw' door voormalig premier Jean-Luc Dehaene.

Info en inschrijving (verplicht): vzw 'de Rand', Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel. 02-456 97 80, fax: 02-456 97 81, e-mail: rand@skynet.be

20.00

**DONDERDAG 7 DEC
TERVUREN**

Seniorencentrum Zoniën

Jezus Eiklaan 37

Dementie: een ingrijpende aandoening voor de patiënt en zijn omgeving.

Een informatieve avond van het OCMW Tervuren in samenwerking met de vzw 'Werkgroep Thuisverzorgers'. Voor alle inwoners die meer willen weten over dementie.

Info: 02-767 84 88

**DINSDAG 12 DEC
SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51

Hoevestraat 67

Het Willemsfonds afdeling Zennevallei-Sint-Genesius-Rode organiseert een voordracht met medewerking van 'Uitstraling Permanente Vorming VUB vzw'.

Prof. Dr. Sylvain Locuffier zal praten over **'Vrijmetselarij'**.

19.30

**DONDERDAG 14 DEC
LINKEBEEK**

GC De Moele 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

'Kerstmis' door Mark Veldeman

20.00

**DONDERDAG 14 DEC
TERVUREN**

CC Papebloek

Pastoor Vandesandestraat

Charlotte, keizerin van Mexico, door Vic Motte

Info: 02-767 56 42

14.30

**DINSDAG 19 DEC
DILBEK**

Kasteel La Motte 02-466 20 30

Lumbeekstraat 20, Sint-Ulriks-Kapelle

Academie La Motte

Herman de Coninck door professor Johan Van Iseghem (KU Leuven)

14.30

JEUGD

**ZATERDAG 16 DEC
ZAVENTEM**

Kinderleesclub ABC van het Davidsfonds, Kerkplein 17.

Van 9.45 tot 12 uur

Info en inschrijvingen: 02-720 78 98

**27, 28 EN 29 DEC
VILVOORDE**

Balletklas 02-255 46 90

Bolwerkstraat 27

Winterdans, voor kinderen van vier tot zes jaar. Aan de hand van verhaaltjes en opdrachten worden de kinderen aangeleid om te dansen.

Begeleiding: Rosette De Herdt

Van 9 tot 12 uur

**27, 28 EN 29 DEC
VILVOORDE**

CC Koningslo 02-255 46 90

Streekbaan 185

Rope-Skipping voor kinderen van zeven tot negen jaar. Rope-Skipping is

meer dan loutjespringen, het is ook een kwestie van coördinatie, ritmegevoel, snelheid, beweeglijkheid, uithouding, krocht en creativiteit.

Begeleiding: Vlonajo

Van 9 tot 12.00 uur

27, 28 EN 29 DEC

VILVOORDE

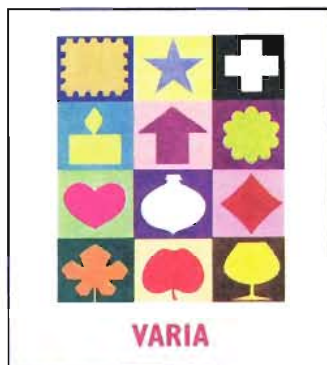
CC Koningslo 02-255 46 90

Streekbaar 185

Hippe Funkhop voor kinderen van tien tot twaalf jaar. Wie deze workshop volgt maakt kennis met technieken als slag-en-stoot bewegingen, isolaties, slow motion en 'freeze', streetdance, hip-hop en funk.

Begeleiding: Mooss

Van 13.30 tot 16.30 uur

MAANDAG 4 DEC

ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Seniorenmiddag

Sinterklaasfeest met Karine Bosanne

Van 14.30

ZATERDAG 9 DEC

WEMMEL

Gemeenteschool

Ingang Winkel en Vertongenstraat

Nationale Ruilbeurs

Hobby Club Wemmel

(postkaarten, postzegels, munten)

Inlichtingen: mevrouw De Coster.

tel. 02-460 53 05 of 02-460 59 62.

Van 9 tot 16 uur

ZATERDAG 9 DEC

TERVUREN-DUISBURG

Pachthof Stroykens

Jubileumbal 25 jaar Feestcomité

Duisburg.

9 EN 10 DEC

WEZEMBEK-OPPEM

GC De Kam

Beekstraat 21

7e Kleinveetentoonstelling

van Kleinveevereniging Pels&Pluim

Wezembeek.

Op zaterdag 9 december van 17 tot 22

uur, op zondag 10 december van 9 tot

17 uur. De toegang is gratis.

Info: Dirk Demey, 02-731.49.45

ZONDAG 10 DEC

WEMMEL

S.K.C., De Raedemaekerlaan

Kerstmarkt

Voor de zevende keer slaan verschillende verenigingen de handen in elkaar: KAV, CMVB, KBG, Landelijke Gilde, Welzijnszorg, Wereldwinkel en heel wat vrijwilligers.

Info: Constant De Vocht, Zijk 89.

1780 Wemmel, 02-460 23 95

Van 12 tot 18 uur

WOENSDAG 20 DEC

DIEGEM

Socio-cultureel Centrum

Kosterstraat 2

Rode Kruis Bloedinzameling

Info: J. Van Bever, 02-251 91 31

Van 18 tot 20.30 uur

DONDERDAG 21 DEC

MACHELEN

GISO (refter) Ferreststraat in Machelen

Rode Kruis Bloedinzameling

Info: J. Van Bever, 02-251 91 31

Van 18 tot 20.30 uur

VAN 23 DEC TOT 7 JAN

HUIZINGEN

Provinciedomein

Millenniumcircus, een totaal-spektakel voor de hele familie.

Op zaterdag om 15 en 20 uur, zondag op

11 en 15 uur, andere dagen om 14 en

17 uur. Geen voorstellingen op 25

december en 1 januari.

Info en reservaties: 0477/905 167

ZONDAG 31 DEC

MACHELEN

Feesttent op het A. De Cockplein

in Diegem

Volksfeest

Info: 02-254 12 11 of 02-720 08 22

30 jaar Jacky Duyck in Dilbeek

Deze maand krijgt u de unieke kans om het ruime atelier van kunstschilder Jacky Duyck in Dilbeek te bezoeken. De tentoon-

stelling in het atelier omvat niet alleen recente olieverfschilderijen, aquarellen, tekeningen en wenskaarten, maar ook jeugdwerk, originele handschriften van dichters-kunstenaars, cartoons en karikaturen van Brasser, Emiel De Bolle, Luc De Maeyer, Karl Meersman en Urbanus. Verder ook nog brieven en gedichten, foto's, persknipsels, boeken en catalogi. Dit alles in een prachtig kader, inclusief open haard!

Zaterdag 2, 9 en 16

december, zondagen

3, 10 en 17 december,

maandagen 4, 11 en

18 december, telkens

van 14 tot 20 uur in

het Atelier Jacky

Duyck, Roelands-

veldstraat 30,

1700 Dilbeek.

100 jaar Delacre in een boek

De Heemkundige Kring Hertog Hendrik I geeft deze maand een monografie uit over de geschiedenis van de Delacre-fabriek die meer dan 100 jaar in Vilvoorde was gevestigd. Auteur Marcel Stappers geeft niet alleen een overzicht van de geschiedenis van dit bekende bedrijf, maar wijdt ook een hoofdstuk aan dichter/toneeldirecteur Jules Delacre en aan de Cercle Lyrique, een toneelvereniging waarin de familie Delacre een actieve rol heeft gespeeld. Het boek telt 64 bladzijden en kan besteld worden bij de Heemkundige Kring (J.B. Nowelei, 33B/B10 in Vilvoorde) en bij de Boekhandels De Standaard en Philbo in Vilvoorde. Prijs: 795 frank. Een uitgelezen kerstgeschenk!

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 januari tot 3 februari 2001 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 7 december a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar RandUit Agenda 02/767 57 86. U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres: Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE: Geneviève Ostyn.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van Chris Vandendriessche.

VORMGEVING: Mega.L.Una, Brussel

DRUK: A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Henry Coenjaarts, Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse minister van Jeugd, Cultuur, Brusselse aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking.

Randbewoners hebben geen boodschap aan Brussel

De invloedssfeer van Brussel reikt in Vlaanderen veel minder ver dan in Wallonië. De inwoners van de Vlaamse gemeenten in de rand rond Brussel blijken, rekening houdend met hun nabijheid tot deze grote stad, uitzonderlijk weinig op Brussel afgestemd te zijn, bijvoorbeeld om er te gaan winkelen of voor hun vrijetijdsbesteding.

Steden zijn de knooppunten van het maatschappelijk verkeer: het is vooral in de steden dat mensen goederen, diensten, informatie en ervaringen met elkaar uitwisselen. Met het oog op die uitwisseling ontwikkelden de steden in de loop der decennia een hele infrastructuur of een uitrusting: scholen, ziekenhuizen, openbare diensten, openbaar vervoer, culturele instellingen en last but not least winkels, markten en warenhuizen. Hoe groter de stad, hoe meer uitwisseling en dus hoe uitgebreider de uitrusting doorgaans is. De uitrusting van een stad weerspiegelt in zekere zin de aantrekkingskracht van die stad: uitrusting (scholen, winkels, filmzalen) die niet wordt gebruikt, kwijnt immers snel weg. Onderzoekers van de Leuvense en de

Luikse Universiteit brachten onlangs de invloedssfeer en uitrusting van de Belgische gemeenten opnieuw in kaart. Daaruit blijkt dat de gemeente Antwerpen de beste uitrusting van het land heeft, gevolgd door Brussel-stad en Gent. Breidt men Brussel echter uit tot de 19 gemeenten van het Hoofdstedelijk Gewest, dan prijkt Brussel afgetekend aan de leiding. De reden is dat heel wat voorzieningen zich niet in Brussel-stad bevinden maar elders in het Hoofdstedelijk Gewest. Verschillende gemeenten van Brussel-19 horen bij de top van de 589 Belgische gemeenten als het om uitrusting gaat: Elsenne komt op de 12de plaats, Anderlecht is 17de, Ukkel 23ste en Schaarbeek 24ste. Even verder volgen Etterbeek (26), Sint-Lambrechts-Woluwe (31), Sint-Gillis (38) en Jette (41). Als al deze gemeenten bij Brussel-stad worden geteld, ligt Brussel-19 ver voor op Antwerpen qua uitrusting.

In de rand rond Brussel nestelen Vilvoorde en Halle zich respectievelijk op de 44ste en 48ste plaats in de Belgische ranglijst van best uitgeruste gemeenten. Eigenbrakel treffen we al op de 73ste plek en nog verder bevinden zich Dilbeek (110) en Zaventem (111). De piepkleine randgemeenten Linkebeek (454) en Drogenbos (530) zitten niet onverwacht helemaal achteraan in het rijtje.

Walen lusten Brussel meer

Die uitrustingsgraden zeggen iets over de invloedssfeer van de steden maar lang niet alles: een uitrusting kan immers vooral door de inwoners van de stad zelf worden gebruikt. De onderzoekers probeerden de invloedssfeer van de steden te berekenen door 30.000 mensen te vragen naar welke stad ze gaan in verschillende omstandigheden. Om de grootstedelijke invloed te onderzoeken, vroeg men de mensen naar welke stad ze zouden gaan in uitzonderlijke omstandigheden. (Uitzonderlijke infra-

structuren zoals universiteit en een opera spelen daarin een belangrijke rol). Het resultaat van de bevraging is dat Brussel en Antwerpen zich - in functie van hun aantrekkingskracht - openbaren als 'zeer grote steden' en Luik en Gent als grote steden. Opnieuw komt Brussel meteen in een aparte positie terecht als je er Brussel-19 van maakt. Charleroi daarentegen heeft moeite zich als grote stad te handhaven. Toch is er iets eigenaardigs aan de hand met de Brusselse grootstedelijke invloedssfeer. Het blijkt immers dat het gebied waar de Brusselse invloedssfeer zeer intens is - wat concreet betekent

Alleen in de facilititeitengemeenten (behalve Sint-Genesius-Rode) en in Dilbeek richt de bevolking zich voor belangrijke aangelegenheden in meer dan 60% van de gevallen op Brussel.

dat meer dan 60 pct. van de mensen er heen gaat in uitzonderlijke omstandigheden - kleiner is dan dat van Luik, Antwerpen of Gent. In randgemeenten als Asse, Tervuren, Overijse, Vilvoorde, Halle, Grimbergen en Steenokkerzeel richten zich slechts tussen de 15 en 60 pct. van de mensen op Brussel in die uitzonderlijke omstandigheden. Minstens 40 pct. van de bevolking richt zich blijkbaar op de andere grootsteden Antwerpen en Gent. Etienne Van Hecke, professor geografie aan de KU-Leuven: 'Onomstreden is dat Antwerpen in Vlaanderen zijn invloedssfeer sinds 1970 heeft weten uit te breiden tegenover Brussel.' Dat belet niet dat Brussel zich wel op grote afstand laat gelden als een van de mogelijke grootsteden - zeker in Wallonië. Dat komt omdat mensen in Waals-Brabant en een groot deel van Henegouwen zich tussen de 15 en de 60 pct. van de gevallen op Brussel richten als grote stad. Ook in de rest van Henegouwen, een deel van Limburg en zelfs tot diep in Luxemburg

blijft Brussel in 0 tot 15 pct. van de gevallen gelden als de plaats waar mensen zich in uitzonderlijke omstandigheden toe wenden. In Oost-Vlaanderen is Brussel alleen in het uiterste zuidoosten nog een optie en in Antwerpen, met uitzondering van Mechelen, zelfs helemaal nooit.

Brussel kan niet tegen Leuven op

Datzelfde effect speelt nog meer als wordt gepeild naar de regionaalstedelijke invloed. Die werd onderzocht door mensen te vragen waar ze naartoe gaan voor 'belangrijke' aangelegenheden (qua uitrusting spelen bvb. ziekenhuizen daarin een grote rol). Het gebied waar in meer dan 60 pct. van de mensen naar Brussel gaan voor belangrijke aangelegenheden is quasi beperkt tot de 19 gemeenten. In vergelijking met de grootstedelijke invloedssfeer van Brussel vallen nu ook Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Sint-Genesius-Rode, Hoeilaart en Zaventem weg. Alleen in de faciliteitengemeenten (behalve Rode) en Dilbeek richt de bevolking zich voor belangrijke aangelegenheden in meer dan 60 pct. van de gevallen op Brussel. Gemeten in oppervlakte zakt de Brusselse regionaalstedelijke invloedssfeer

terug naar het niveau van steden als Hasselt of Doornik. Dat heeft onder meer te maken met de nabijheid van regionale steden als Leuven, Aalst en Mechelen. Vooral Leuven doet zich gelden: in een gemeente als Tervuren wegen Leuven en Brussel even zwaar. In de richting van Aalst en Mechelen reikt de Brusselse invloed iets verder. Die sterke Leuvense invloed is - in tegenstelling tot eerdere berichten in de media - overigens niks nieuws. Van Hecke: 'Ook in 1970 zag je dat Vossem, dat nu deel uitmaakt van Tervuren, al evenzeer op Leuven was gericht als Brussel. In Noordwestelijke richting reikte de Brusselse invloed ook toen al verder dan aan de Oostkant.'

De 'kleine steden' in de rand en in Brussel

Binnen de grote Brusselse agglomeratie van 36 gemeenten - 19 in Brussel, twee in Waals-Brabant en 15 in Vlaams-Brabant - onderkent Van Hecke enkele gemeenten met de invloedssfeer van een kleine stad. Dat wil zeggen dat mensen in de omgeving er heen gaan voor de niet-alledaagse aankopen, een meer gevarieerde ontspanning, secundair onderwijs of gezondheidszorg. Uiteraard hebben ook grootsteden zo'n kleinstedelijke invloedssfeer die ze dan combineren met hun bredere invloedssfeer. Brussel-stad moet binnen Brussel-19 de kleinstedelijke invloedssfeer delen met Ukkel, Sint-Lambrechts-Woluwe en Anderlecht. Ukkel trekt uit de rand mensen aan uit Linkebeek, Beersel en Drogenbos. Anderlecht reikt naar het Pajottenland met Dilbeek, Itterbeek, Schepdaal, Vlezenbeek, Sint-Pieters-Leeuw en Sint-Laureins-Berchem (gedeeld met Halle). Sint-Lambrechts-Woluwe van zijn kant

trekt mensen aan uit Kraainem, Wezembeek-Oppeem en Sint-Stevens-Woluwe. In de Vlaamse rand zelf zijn Vilvoorde en Halle de twee gemeenten met een sterke kleinstedelijke invloedssfeer. Halle is dominant qua kleinstedelijke invloedssfeer in Buizingen, Dworp, Lembeek, Oudenaken, Elingen, Beert, Bellingen, Bogaarden, Heikruis, Herfelingen. Alles samen is dat goed voor 103 km², verreweg de grootste kleinstedelijke invloedssfeer. Verder deelt Halle de kleinstedelijke invloedssfeer met Brussel in Huizingen, Lot, Ruisbroek, Alsemberg, Kester, Leerbeek, Gooik en Saintes. In Herne deelt Halle zijn invloed met Geeraardsbergen. De kleinstedelijke invloedssfeer van Halle - zuiver of gemengd - beslaat alles bij elkaar 194 km².

De Vilvoordse kleinstedelijke invloedssfeer is ondanks een iets betere uitrusting heel wat bescheidener. Dominant is ze in Machelen, Diegem, Pentie, Melsbroek, Steenokkerzeel in het Oosten en Beigem, Humbeek en Grimbergen in het Westen - alles samen goed voor 36 km². In Perk en Eppegem wordt de kleinstedelijke invloed al gedeeld met Mechelen. Ongetwijfeld is de invloedssfeer van Halle zoveel groter dan die van Vilvoorde omdat er minder aantrekkingspolen in de omgeving liggen. Asse wordt door de onderzoekers in het Belgische kader 'een zwak uitgeruste kleine stad' genoemd: de infrastructuur blijft er bescheiden al is er wel wat lokale aantrekkingskracht. Waterloo tenslotte is de enige gemeente in het Waalse landsgedeelte die een kleinstedelijke invloedssfeer heeft in de Vlaamse rand, met name in Sint-Genesius-Rode.

John Vandaele

Regional cities gaining in importance

Researchers from the Universities of Leuven and Liège recently worked together to map out the 'sphere of influence' of Belgian municipalities. This research revealed that Brussels has a less extensive influence in Flanders than in Wallonia. Residents of the Flemish towns in the outskirts of Brussels appear, given their proximity to this major city, to have a surprisingly low orientation towards Brussels, for example with respect to where they go shopping or to engage in leisure activities. Only in the facilities communities (with the exception of Sint-Genesius-Rode) and in Dilbeek does the population orient itself for important matters in more than 60 % of the cases on Brussels.

van huizen en tuinen

FOTO'S: PASCAL VUURHON

De tuin van de burgemeesters

De oorsprong van het kasteel gaat terug naar het Goed ter IJse dat naast het kasteeltje ook een watermolen en een brouwerij omvatte. Het werd in het begin van de 18de eeuw opgekocht door baron Charles-Joseph d'Overschie, een afstammeling van een oud en voor-naam Hollands brouwersgeslacht, wiens vader het Protestantse Noorden was ontvlucht en zich in Henegouwen had gevestigd. Charles-Joseph was gehuwd met Marie-Barne Bouwens van der Boyen, een telg uit de eveneens uit Holland afkomstige familie van der Boyen. Haar familie had in de 17de eeuw de heerlijkheid Neerijse gekocht van de Spaanse koning Filips IV. Baron en Barones d'Overschie bleven meestal op hun kasteel in Sainres bij Halle of in hun residentie in Brussel. Het kasteeltje van Neerijse gebruikten ze slechts als jachtpaviljoen. Hun zoon Jean-Albert nam in 1722, na het overlijden van zijn ouders, zijn intrek in het kasteel van Neerijse en startte er met ambitieuze verbouwingswerken. Hij liet ook het park aanleggen en breidde het familiebezit in de streek gevoelig uit. Zo verwierf hij onder meer leenrechten in de naburige dorpen Sint-Agatha-Rode, Ottenburg en Nethen en kocht hij het Hof van Ophem in Neerijse met de kapel van O-L-V-ten-Pui die hij door een nieuwe, nog steeds bestaande kapel vervang. Bij zijn overlijden in 1774 waren de verfraaiingswerken van het kasteel nog steeds niet beëindigd. De paardenstallen en het koetshuis werden pas in 1775 afgewerkt en het kasteel zelf was pas in 1778 volledig klaar.

In Neerijse (Huldenberg) ligt één van de meest typische natuurreservaten van Vlaams Brabant: de Doode Bemde in het samenvloeiingsgebied van de IJse en de Dijle. Aan de rand van deze vallei bevindt zich het 18de eeuwse kasteel d'Overschie, ooit de woonplaats van de burgemeesters van Neerijse die er een fraaie classicistische tuin aanlegden.

Storende bouwsels

De familie d'Overschie woonde tot aan het einde van de 19de eeuw op het kasteel. Drie generaties d'Overschie leverden gedurende bijna 100 jaar, van 1808 tot 1892, de burgemeester van Neerijse en drukten hun stempel op de gemeente onder meer met de bouw van een nieuwe kerk en van een gemeentehuis, de verbetering van het

Drie generaties d'Overschie leverden bijna 100 jaar, van 1808 tot 1892, de burgemeesters van Overijse

onderwijs en de bestrating van de weg Leuven-Overijse. In 1892, bij het overlijden van de achterkleinzoon van Jean-Albert, werd het kasteel verhuurd aan een religieuze zustercongregatie die er een kindertehuis inrichtte. Later werd er een kliniek in onder gebracht. Dat

had als gevolg dat het kasteel niet alleen werd uitgebreid met een aantal storende bouwsels, maar dat ook het interieur grondig werd verprutst. Nadat de kliniek in 1975 verhuisde, werd het hele domein verkocht en ingericht als hotel-restaurant.

Totaal misplaatst

Van het fraaie classicistische park dat baron Jean-Albert d'Overschie hier tussen 1764 en 1769 liet aanleggen, en waarvoor hij zelfs een deel van de IJse liet rechtekken, valt vandaag spijtig genoeg nog weinig te bespeuren. Een paar vijvers aan de zijkant van het kasteel en een aantal eeuwenoude bomen, waaronder een prachtige plataan en een vijftal moerascypressen, zijn er de laatste getuigen van. Op het binnenplein tussen het kasteel en de vroegere paardenstallen werd enkele jaren geleden een nieuwe, formele tuin aangelegd, maar dit tuintje is zowel qua stijl als qua schaal totaal misplaatst. Men had dit binnenplein beter plein gelaten in plaats van het te willen opvullen met een pastiche van een klassieke tuin. Indien hier toch per se een nieuwe siertuin moest komen, dan had men die beter elders op het domein aangelegd, daar waar ooit de classicistische tuinen lagen. Of in de ommuurde groentenen fruittuin. De lamentabele staat waarin die zich bevindt en de vervallen serres zijn werkelijk een schande. De vroegere burgemeesters van Neerijse zouden zich omkeren in hun graf als ze zouden zien hoe hun domein er vandaag bijligt.

Paul Geerts

Verkankerde kanaalzone wordt nieuwe levensader

Van de verpauperde kanaalzone en de wijk Het Broek een modern, aantrekkelijk en leefbaar gebied maken. Een zware opdracht die de stad Vilvoorde niet alleen aankan, maar waar ze met diverse partners hard aan wil werken. Het realiseren van dit stedelijk ontwikkelingsproject is een uitdaging voor de komende tien, vijftien jaar. De aanzet is intussen gegeven. De Zenne-stad zet vaart achter haar kanaalzone.

De 19de-eeuwse kanaalzone, die grofweg gelegen is tussen de Vuurkruisenlaan en de Buda-steenweg en met de Schaarbeeklei als centrale as, is de laatste grote Vilvoordse industriële kanker. Maar een die te genezen valt. Daar zijn de stad en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) Vlaams-Brabant van overtuigd. Daarom hebben ze de handen in elkaar geslagen om met nog andere partners de verkankerde zone te herscheppen tot een aantrekkelijk gebied waar het goed werken en wonen is. Water moet dat heilzame proces bevorderen.

Uiteenlopende functies

Het project 'Vilvoorde Watersite/ Stedelijk ontwikkelingsproject 2000-2010' ging in september l.l. officieel van start. Het is, in de huidige fase, een samenwerkingsverband tussen het stadsbestuur en de NV Novovil, de reconversie maatschappij die 15 jaar geleden het licht zag na de sluiting van Forges de Clabecq. Rik Platteau, die in dienst is van de NV Novovil, is aangesteld als projectmanager en moet de ontwikkeling van kanaalzone

Projectmanager Rik Platteau

Op termijn moet de kanaalzone uitgroeien tot een aantrekkelijk gebied waar een aantal functies zoals wonen, werken en recreatie met elkaar verzoend worden door middel van het water

begeleiden, coördineren en sturen. Een zware opdracht gezien het specifieke en complexe karakter van deze oudste industriële wijk, één van de weinige waar niets (meer) wordt geproduceerd. 'De Watersite-zone moet op termijn zorgen voor een meer open landschap waardoor de visuele invloed van het kanaal, met aan de overzijde het park Domein Drie Fontainen, positiever kan werken', aldus Platteau. 'De Vaart is daarbij een belangrijk element. Er zijn nog maar twee bedrijven die het kanaal echt gebruiken. Dat opent mogelijkheden voor andere functies, zoals waterrecreatie.'

Andere pijlers waarop het project steunt zijn de centrumfunctie met nadruk op huisvesting (noordelijk deel, richting Nowélei), een commerciële as (Schaarbeeklei) en een economische in het zuidelijke deel, aansluitend bij Haren en het NMBS-Vormingsstation. Waarbij meteen duidelijk is dat verbindingen tussen -nieuwe- vervoerswijzen eveneens tot de mogelijkheden behoren. Naar Brussel pendelen per boot? Het centrum van de hoofdstad ligt op een kwartiertje varen. Of verkiest u op de trein van het Gewestelijk Expressnet (GEN of voorstadsnet) te springen? Platteau sluit geen opties uit, originele ideeën zijn meer dan welkom. Rond deze tijd wordt een studie bureau aangeduid dat tot taak heeft het project concreet in te vullen en een bijzonder plan van aanleg (BPA) op te maken.

Zoveel mogelijk partners

Het Watersite-project past in een ruimer kader. De GOM Vlaams-Brabant keurde voor de zone al een Masterplan goed en de Vlaamse regering zette op haar beurt het licht op groen voor een wijziging van het gewestplan. Platteau neemt zich voor om bij dit stedelijk ont-

wikkelingsproject zoveel mogelijk partners te betrekken, tot en met lokale adviesraden en de heemkring. Bovenal hoopt hij op een werkbaar wettelijk en juridisch kader via de PPS, Publiek-Private Samenwerking, waar de Vlaamse regering vaart achter zet. Vilvoorde wil voor het project Watersite met die dynamische stroom mee.

Chris Van Geyte

Inlichtingen: Vilvoorde Watersite, projectmanager Rik Platteau, Rondeweg 48, 1800 Vilvoorde. Tel. 02/251 55 25, fax 02/252 60 05.

DE ZONDEBOK

Voor de enen zijn de eindejaarsfeesten al aan de orde, voor de anderen nog de na-jaarsverkiezingen. Ik behoor tot de tweede groep, dub na over 8 oktober. Zo probeer ik te begrijpen wat er aan de hand is in Schoten. Die residentiële Antwerpse randgemeente is vergelijkbaar met mijn residentiële Brusselse randgemeente Overijse en vertoont toch een sterk verschillend stemgedrag.

Er is in Schoten massaal voor het Blok gestemd en ik hoorde op de radio kiezers van daar uitleg geven bij die uitslag. Het is hier onveilig, zeiden ze - onlangs werd opnieuw in een paar villa's ingebroken. 'Ik heb mijn leven lang hard gewerkt om een eigen huis te hebben,' foeterde een man, 'terwijl een Turk die naar België komt zo maar een eigen huis vastkrijgt.' Het was niet duidelijk of hij het had over een rijke Turk die zich een villa in Schoten kan permitteren, of een armere Turk die in Antwerpen een in prijs gedaald huis kan kopen, of een asielzoekende Turk die tijdelijk een huis mag betrekken. 'De problemen,' zei een jongeman die weinig van zeg was, 'de vreemdelingen,' en dat klonk alsof het ene woord synoniem was met het andere.

Kwaadspreken over de vreemdelingen pakt blijkbaar gemakkelijk in Schoten, terwijl het in Overijse verdacht zou klinken. Beeld je maar eens in dat Blokkers in de residentiële Brusselse rand komen uitleggen dat vreemdelingen zich niet integreren, profiteren van door de Belgen betaalde voorzieningen, vieze troep eten, er rare rituelen op nahouden, samenscholen in eigen wijken enzovoort. 'Komt ons hier niet regen elkaar opstoken,' zouden de randbewoners dan zeggen. Want het is toch niet omdat vreemdelingen hier hun eigen hockeyclubs hebben, de gemeen-

Oei, inbrekers in onze straat, bij de burens. Er raakte niets gestolen, maar er moest voor 7000 frank gerepareerd. Wie zal dat betalen? Tja, natuurlijk de pechvogels zelf. Wie heeft het gedaan? Nee, niet natuurlijk de vreemdelingen. Ze zijn met velen in onze gemeente maar komen niet meer of minder in aanmerking als dief dan de Belgen. En het zou hoogst onfatsoenlijk zijn de bevolking hier op te stoken dat we de vreemdelingen van het kwaad moeten verdenken.

FOTO: RITA DANIELS

telijke bibliotheken bezoeken, pinda-kaas lusten, halloween vieren, graag elkaars burens worden en in hun eigen taal converseren, dat ze onze vijanden zijn? Waarop de Blokkers door de mand zouden vallen als mensen die het niet op rijke maar op arme vreemdelingen gemunt hebben. Als volksverlakers, die van de troep ongeregeld die kansarme, weerloze of plantrekkende immigranten die met vallen en opstaan moeizaam hun weg en plaats beginnen te zoeken in een ander land, die van die troep de zondebok maken die beladen met 'de problemen' de woestijn in gestuurd kan worden. Waarna hier een - fata morgana - brave blanke schone samenleving zal gedijen, even onversneden 'Vlaams' als land en volk hier altijd geweest zijn van voor de intocht van de Franken tot na de uittocht van de protestanten.

'Het Vlaams Blok houdt van vertoon, van blaffen en van verdachtmakingen; het houdt niet van een zon die in eenieders water schijnt,' waarschuwde Johan Anthierens meer dan een decennium geleden.

Bezie me schoon Vlaanderen nu eens. In een postelelectorale krantenbijlage staat het drie

keer geportretteerd, met elke gemeente ingekleurd volgens haar grootste partij bij de laatste drie gemeenteraadsverkiezingen 1988: overwegend oranje met daartussen rode, blauwe en lokaal-neutrale stippen. 1994: minder oranje, meer blauw, met een paar gele vlekjes en een vuilgrijze veeg bovenaan. 2000: nu nog mooier, bonter. Oranje, blauw, rood, neutraal, een paar gele vlekjes en één groen plekje, klein in de rand van de groter geworden grijze veeg waaraan een nieuwe spat is toegevoegd, zuidelijker dan de eerste.

Zouden kiezers van Schoten op zo'n kaart naar hun gemeente zoeken zoals ik zoek naar de mijne? En zouden ze tevredener zijn over hun grijs dan over hun vroegere oranje?

Volgens mij is de kaartenreeks prettig om te zien voor de kiezers van onder andere Herent, een geel vlekje uit 1994 dat geel is gebleven in 2000. De mensen zijn er blijkbaar zo tevreden over het bestuur onder leiding van burgemeester Willy Kuijpers dat het Blok er geen poot aan de grond krijgt, en ook geen afdeling. Terwijl Kuijpers wie weet in zijn eigen huis of buurt Basken heeft geïnstalleerd, vreemd volk waar hij een zwak voor heeft. Wedden dat er in Herent ook problemen zijn en soms inbraken? Daarover praten de mensen misschien in plaats van erover te klagen. daaraan doen de bestuurders misschien iets in plaats van er iets aan te wijten.

Brigitte Raskin

Jongeren stoeien met kunst en nieuwe media

Het eerste multimediafestival Artefact van de provincie Vlaams-Brabant was meteen een schot in de roos. Jongeren raakten in de ban van dat herfstfestival over kunst en nieuwe media. Op verschillende locaties in heel de provincie participeerden ze actief aan workshops, tentoonstellingen, film, theater, dans, muziek, cybercafé en videogames.

Coördinatrice Veerle Van Schoelant van Jeugd & Stad in Brussel blikt bijzonder tevreden terug op het evenement dat plaatsvond tussen 27 oktober en 5 november. Gedurende een hele week konden jongeren 'chatten' en bouwen aan een virtuele wereld. Tal van workshops leverden basisinformatie over geluidstechniek, webdesign, digitale muziek en fotografie. Thor de Boos en zijn collega Wouter Verbeiren van de Rockfabriek gaven een cursus digitale muziek in de Lijssterbes in Kraainem. 'Negen enthousiaste jongeren volgden gedurende een week iedere avond cursus. De meesten hadden nog geen ervaring met de multimedia. Ze leerden de techniek van het samplen van muziek en maakten op die manier een collage van muziekfragmenten. Hun muziekstuk wordt nu op cd gezet,' aldus Thor de Boos. Hij merkt op dat de digitale muziek zeer toegankelijk is voor de generatie jongeren die opgroeit met gameboys en computers. De Rockfabriek zelf is een centrum ter ondersteuning van jonge muzikanten en muziekgroepen. Ze biedt met de vele cursussen het hele jaar door een professioneel alternatief voor de commerciële sector.

Jeugdige architecten

Naast de beperkte, intensieve workshops waren er de grotere attracties en manifestaties. De Filmfabriek maakte het multimediaal theater 'Ik heb moete bokse'.

Het is gebaseerd op Aglavaine en Sélysette van de Belgische nobelprijswinnaar literatuur Maurice Maeterlinck. In die multimedia voorstelling speelde de 19-jarige Joost Wijnant de rol van Sélysette. Alle andere personages waren vooraf opgenomen beeldprojecties. Het stuk ging in première in Westrand Dilbeek.

Een andere blikvanger was het multimedia-orkest No-Sync.org. Jongeren tussen 10 en 20 jaar zorgden met gameboys, computers en allerlei hulpmiddelen voor een live en een virtueel concert. Voorts bouwden jongeren onder de begeleiding van de vzw Sesuad'ra een hele week aan hun virtuele wereld op het web. In het erg

de provincie Vlaams-Brabant en de sponsors Telenet en Apple kon ik investeren in jong talent, zowel in groep als individueel', zegt ze. Tom Van Dingen bijvoorbeeld ontwierp de zeer kunstzinnige website van Artefact. Hij is amper 18 jaar en heeft al zijn eigen bedrijfje uit de grond gestampt. Hij was trouwens een van de winnaars van het kunstproject De Kunstbende, een initiatief van de Vereniging van Vlaamse Provincies.

Het multimediafestival Artefact was het eerste regionaal festival in Vlaanderen over kunst en nieuwe media. De provincie Vlaams-Brabant werkte daarbij nauw samen met de jeugddiensten, jeugthuizen, culturele centra,

geslaagde project creëerden ze gigantische doolhoven, uitgestrekte wouden en steden met de meest bizarre architectuur. Het motto is dat iedereen eigenlijk de architect is van zijn wereld.

Investeren in jong talent

Veerle Van Schoelant ziet in het afgelopen multimedia-festival een belangrijke meerwaarde voor het jeugdwerk. Jongeren werden aangemoedigd om actief te participeren en zelf een product te leveren. 'Met het budget van

de gemeenschapscentra en verschillende begeleidingsorganisaties. Het baanbrekende festival krijgt vermoedelijk ook navolging in andere provincies.

Gerard Hautekeur

Meer informatie: Jeugd & Stad, Werkhuizenstraat 3, 1080 Brussel, tel. 02/411 68 83 of fax 02/410 60 43. Het aanbod van de Rockfabriek staat op de website: www.derockfabriek.be

RESTAURANDT

FOTO'S: PASCAL VIGNERON

Pralines Ardelis, een beetje 'art' en een beetje 'délice'

Zo'n vijftien jaar geleden begon Ingrid Materne in een aantrekkelijke villa in Grimbergen met haar chocolaterie Ardelis. Achterin worden de pralines en andere chocolade-artikelen gemaakt, voorin is een winkel die je doet water-tanden.

Materne, dan denk je meteen aan de gelijknamige confituur, soms familie van? 'Nee, al is er natuurlijk wel verwantschap met het zoete,' antwoordt Ingrid lachend. Toen ze in 1986 zonder werk zat en een interessante bezigheid zocht begon ze met deze chocolaterie. Eerst heel voorzichtig natuurlijk, met niet meer dan honderd vormen. Nu zijn er dat al tweeduizend.

Maarschalk Praslin

Het bedrijf heette eerst 'Amadeus', naar de film over Mozart die toen zo'n succes had. Omdat iemand anders juist twee dagen tevoren die naam had gedeponeerd werd het 'Ardelis'. Daarin zit een beetje 'art', want het maken van pralines wordt hier als een kunst bedreven, en een beetje 'délice', omdat het resultaat echt heerlijk is. De bazin vertelt ons dat de naam praline komt van de Franse maarschalk Du Plessis-Praslin. Deze hertog was diplomaat van Lodewijk XIII en tijdens besprekingen met het opstandige Bordeaux kwam zijn keukinmeester op het idee om amandelen in gesmolten suiker te gooien. Dat werden de pralines zoals

men ze oorspronkelijk kende en die wij eerder doopsuiker noemen. De typisch Belgische pralines die daarna ontstonden, zijn een ander verhaal.

Manons

Ingrid Materne laat ons zien hoe de chocolade - bij circa 30° - eerst zorgvuldig moet worden gesmolten, om de juiste kristalvorming te krijgen. Zo wordt hij hard en glanzend. Anders zou hij moeilijk uit de vorm raken en trouwens ook grijs uitslaan.

Daarna is er de keus uit twee mogelijkheden; Ofwel maakt men gebruik van een vorm, waarna de vulling in de

Bij het maken van pralines komt heel wat kijken en je hebt het niet van de ene dag op de andere in de vingers

praline wordt gespoten, ofwel vertrekt men van een klompje vulling op een plaat waar chocolade overheen wordt gegoten. Zulke pralines, die gewoonlijk wat onregelmatiger van vorm zijn, heten 'manons'.

Er kunnen bij Ardelis nu 350 kg pralines per dag worden gemaakt. Een specialiteit van het huis, een exclusiviteit zelfs, zijn de pralines gevuld met 'elixir de Vilvorde'. Ingrid laat de fles zien, met op het ouderwese etiket nog steeds de Franse naam.

'Dat is heel sterke likeur en dat moet ook, want we overgieten hem met suikerwater. Zo ontstaat er een oppervlakte-spanning en een suikerkorst, die ver-

volgens met chocolade overgoten wordt.' Bij het maken van pralines komt heel wat kijken en je hebt het niet van de ene dag op de andere in de vingers. Materne deed een beroep op een professionele patissier, maar is zelf ook nauw betrokken bij het productieproces. Behalve de winkel aan de Vilvoordsesteenweg in Grimbergen is er ook nog een verkooppunt aan de J.B. Nowélei in Vilvoorde en in de Maxi-GB in Sint-Agatha-Berchem. Ongeveer de helft van haar producten gaat naar Frankrijk.

Niet te lang bewaren

Hoe zit het met het bewaren van pralines, willen we tot slot nog weten. 'Chocolade blijft wel twee jaar goed', zegt Ingrid Materne, 'maar verliest geleidelijk zijn aroma. Daarom bewaar je pralines best ook niet te lang; hooguit anderhalve maand op een droge plaats en een temperatuur van ongeveer 18°. Ze mogen zeker niet in de koelkast, want dan gaan ze condenseren omdat ze warm zijn en plotseling in de kou komen. Dat zorgt voor een vochtige neerslag waardoor de pralines grijs uitslaan. Bovendien kunnen pralines in de koelkast ook snel de smaakjes overnemen van andere voedingswaren die daar bewaard worden, vooral van vis. Ze gaan dan muf smaken.' En dat zou jammer zijn van dit product waarmee België wereldwijd een grote reputatie heeft opgebouwd. **GVS**

Ardelis, Vilvoordsesteenweg 417, 1850 Grimbergen, tel. 02/252 06 22.

Jonge juweelontwerpers worden niet in de watten gelegd

Edelsmid-beeldhouwer Willy Luyckx is 59 en runt al meer dan 25 jaar samen met zijn vrouw het Kunst - en Juweelcentrum Flamingo in Sint-Pieters-Leeuw. Een gesprek met een gedreven man die jonge juweelontwerpers een kans wil geven.

Hoe is Willy Luyckx ertoe gekomen om in een uithoek van Sint-Pieters-Leeuw met een juweelcentrum te beginnen?

WL Samen met een stel vrienden hebben we in 1975 een grote openluchttentoonstelling gehouden met beeldhouwwerken. Tot onze verwondering was dat een enorm succes. Toen is het idee gegroeid van een permanente tentoonstellingsruimte en heb ik dit centrum gebouwd. Het was van in het begin de bedoeling om niet alleen mijn eigen werk, maar ook dat van anderen te kunnen tentoonstellen en verkopen en dat is na 25 jaar nog steeds zo.

U noemt dit bewust geen galerie maar een Kunst - en Juweelcentrum. Waarom?

De filosofie en de aanpak in ons centrum zijn niet dezelfde als die van een gewone kunstgalerie. De meeste kunstgalerijen bieden werk van gevestigde waarden en vragen een smak geld aan de kunstenaar die wil exposeren en verkopen. Wij willen in ons centrum jonge juweelontwerpers een kans geven om hun werk aan het publiek te tonen. De criteria die we daarbij hanteren zijn creativiteit en originaliteit, niet bekendheid. We hebben ook steeds voor een aanpak gekozen die veel persoonlijker is dan in de doorsnee galerijen. Wie ons centrum bezoekt, krijgt de nodige uitleg over het werk en de persoon van de ontwerper in kwestie. Ik vind het belangrijk dat mensen die een juweel kopen goed geïnformeerd zijn.

Noodgedwongen naar het buitenland

Is dat eigenlijk wel nodig, een tentoonstellingsruimte voor beginnende juweelontwerpers?

Jonge ontwerpers hebben het erg moeilijk om hun werk op een fatsoenlijke manier aan het publiek te tonen. Een heel kleine minderheid heeft voldoende kapitaal om een eigen zaak te beginnen of er één over te nemen. De meerderheid moet echter naar andere manieren zoeken om zijn werk bekend te maken en dat is niet eenvoudig.

Worden die mensen dan niet gesubsidieerd, zoals veel andere kunstenaars?

Neen en dat is precies het probleem. In ons land staan jonge juweelontwerpers compleet in de kou. Toen wij met ons juweelcentrum begonnen, hebben we bij allerlei ministeries aangeklopt om subsidies te krijgen voor dit project. Zonder resultaat. Er zijn landen waar het er op dat vlak heel anders aan toe gaat. In Denemarken bijvoorbeeld worden ambachten als deze rijkelijk gesubsidieerd en is de uitstraling veel groter. Bij ons heeft men blijkbaar enkel nog oog voor alles wat met moderne

technologie te maken heeft. Het bedroevende resultaat is dat heel wat talentvolle, Belgische juweelontwerpers naar het buitenland trekken omdat ze daar veel meer kansen krijgen om aan de bak te komen. Er zijn in België maar een paar ontwerpers zoals Nadine Wynants en Wouters & Hendrickx die zoveel succes hebben dat ze het rooien.

'Jonge juweelontwerpers hebben het erg moeilijk om hun werk op een fatsoenlijke manier aan het publiek te tonen'

Kansen scheppen voor jong talent

Wat drijft u om dit al 25 jaar lang te doen?

Ik zet me met hart en ziel in voor dit centrum. Ik werk in mijn atelier voortdurend samen met jonge ontwerpers en probeer hen zoveel mogelijk te stimuleren. Het is triest om te zien hoe talentvolle jongeren soms hun passie moeten opgeven omdat ze niet genoeg kansen krijgen. Door hen te laten exposeren en verkopen in het centrum wil ik ze vooruit helpen, zonder dat het hen zelf een bom geld kost.

Heeft het juweelcentrum concrete plannen voor de komende maanden?

Een tijdje geleden hebben we hier een tentoonstelling gehouden met werk van een aantal zeer goede studenten van de Academie van Antwerpen. Dat was een groot succes. Het is de bedoeling om volgend voorjaar opnieuw zo'n tentoonstelling op poten te zetten. Hopelijk krijgen we het voor mekaar, want het is een dure en tijdrovende onderneming. Maar aan energie en goede wil is er zeker geen tekort.

Tina Deneyer

Het Kunst- en Juweelcentrum Flamingo op de Alspuutweg 61 in Sint-Pieters-Leeuw is elke zaterdag en zondag van 10 tot 18 uur en tijdens de week op afspraak (02/ 356.91.67) te bezoeken.

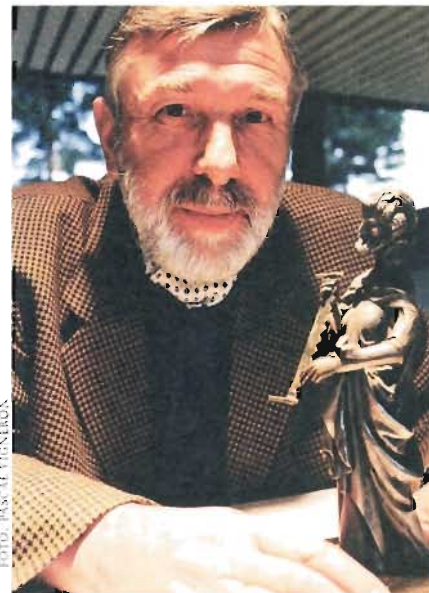

FOTO: PASCAL TUNIERON

Schmuckzentrum unterstützt neue Talente

Der Goldschmied und Bildhauer Willy Luyckx betreibt schon seit mehr als 25 Jahren gemeinsam mit seiner Frau das Kunst- und Schmuckzentrum Flamingo in Sint-Pieters-Leeuw. 'Wir wollen in unserem Zentrum jungen Schmuckgestaltern eine Chance geben, Ihre Arbeiten der Öffentlichkeit zu präsentieren. Junge Schmuckdesigner haben es hier nämlich recht schwer, ihre Arbeiten auf adäquate Weise auszustellen. Die Kriterien, die wir dabei anlegen, sind Kreativität und Originalität, nicht der Bekanntheitsgrad', so Luyckx.

VAN EEN BOERENMEID DIE SLIMMER DAN DE DUIVEL WAS

Chris Vandendriessche

O P EEN ZONDAG-MIDDAG ERGENS IN DE RAND VAN BRUSSEL... ANNO 1900.

BOEK IK ZOU NA DE NOEN GAARNE NAAR DE KERMISS GAAN

Niks van!
D'ER IS NOG VEEL TE VEEL WERK!

HIERZIE, SMIJT EERST DA MEST MAAR OPEN OVER 'T LAND!

WEE!!!
SNK...

WEL MEISKE WA GAAT ER NIET?

? 'K WOU... SNNK... ZO .. GAARNE NAAR DE.. SNNK.. KERMISS GAAN. MENEER.. SNNK.. MAAR NU WIL.. SNNK.. DEN BOER DAT IK.. SNNK.. EERST NOG AL DA.. SN.. MEST VERDEEL. SNNK. DAAKTEGEN IS HET.. SN.. ZEKER MIDDERNACHT!

ZOE!

MAAR GIJ KUNT TOVEREN... KUNDE GIJ DA MET DIE ANDERE HOPEN OOK DOEN?

!!

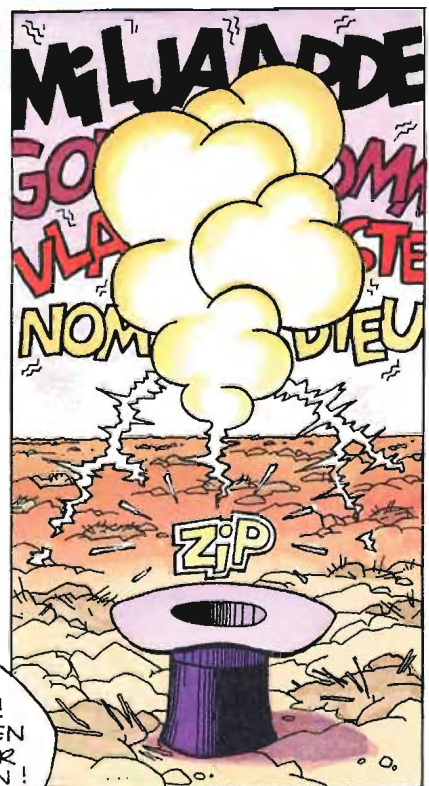
JAA, ALS IK VAN U HET EERSTE KRIJG WAAR GIJ MORGENVROEG NE KNOOP RONDLEGT!

ALS HET DA MAAR IS 'T AKKOORD!

DA'S DAN AFGESPROKEN, GA JIJ INTUSSEN MAAR GERUST NAAR 'T BAL!

'T ZAL RAP GEBAKKEN ZIJN, LET!

AWEL, WA DOET GIJ HIER? 'K HAD U TOCH WERK GEGEVEN OP 'T LAND!!

EINDE

Marokkaanse Fatima verkozen als gemeenteraadslid in Vilvoorde

'Uitheems voedsel vindt iedereen doorgaans lekker, maar de mensen achter dat eten worden niet aanvaard'. Bij Fatima Lamarti (33) staat de deur altijd open. Voor Belgen én allochtonen. Fatima is geboren en getogen in Vilvoorde en werd zopas verkozen als SP-gemeenteraadslid. Haar ouders ruilden in de jaren zestig Marokko voor ons land. Ondanks haar buitenlandse 'roots', voelt Fatima zich op en top Vilvoordse. 'Als mensen mij het Vilvoords dialect horen spreken, valt hun mond open en zie je ze zo denken: amai, die heeft zich hier echt aangepast'.

'Een keer om de vier jaar ga ik met vakantie naar Marokko. Ik heb het er dan eerlijk gezegd vaak wat moeilijk. De cultuur en de mentaliteit zijn er totaal anders dan hier. Als mensen het hebben over integratie, dan roept dat bij mij vraagtekens op. Ik ben niet geboren in Marokko en kan nergens anders dan in België aarden. Ik ben hier thuis.

Fatima elected in Vilvoorde

Her parents came from Morocco to start a new life in Belgium in the 1960's, but Fatima Lamarti feels like a full-fledged native of Vilvoorde. 'I wasn't born in Morocco, after all, and I rather doubt that I would be able to flourish as well elsewhere, so this is indeed my home,' says Lamarti, who received a large number of votes in the recent municipal council elections. 'I'm delighted that so many broadminded Belgians voted for me.' She hopes to work primarily on issues involving immigrants, women and young people. 'One constantly hears there are problems, but you can only solve them by talking with the young people and their parents', says Fatima, who can draw upon her professional experience as an inter-cultural mediator.

Waardering

Integratie vind ik trouwens zo'n vies woord. Wat wil dat eigenlijk zeggen? Is iemand niet geïntegreerd omdat ze een hoofddoek draagt, terwijl ze wel meedraait in de samenleving? Nonnen dragen toch ook een kapje! Ik ben moslim, daar hoeft toch niemand last van te hebben. De Islam is een erkende godsdienst in België en toch maakt iedereen daar zo'n 'tralala' over. Veel mensen zouden er goed aan doen wat meer tijd te nemen om mekaar beter te leren kennen. De angst voor het onbekende speelt hen wellicht parten. Daarom ben ik echt blij dat heel wat ruimdenkende Belgen voor mij hebben gestemd bij de afgelopen verkiezingen.

'Uitheems voedsel vindt iedereen doorgaans lekker, maar de mensen achter dat eten worden niet aanvaard'

Ik kwam voor het eerst op en behaalde 387 voorkeurstemmen voor de gemeenteraad en 1.043 voor de provincieraad. Tijdens de campagne schreef iemand op mijn foto 'vuile Marokkaanse slet'. Dat deed me wel wat op het moment zelf, maar dankzij de vele stemmen die ik behaalde, weet ik dat veel mensen mij waarderen.

Aanspreekpunt

Mijn eerste stappen in de politiek zette ik bij Projo, wat staat voor Progressieve Jongeren. Wij vinden dat Vilvoorde te weinig te bieden heeft aan jongeren en willen daar verandering in brengen. Daarom namen we contact op met enkele politieke partijen. Bij de SP kregen een paar mensen van Projo, waaronder ikzelf, een verkiesbare plaats. Als verkozene wil ik vooral gaan werken rond migranten, jongeren en vrouwen. Er wordt altijd gezegd dat er in Vilvoorde problemen zijn met migrantenjongeren. Die kun je alleen maar oplossen door

FOTO: PASCAL VLIENHART

met de jongeren en hun ouders te gaan praten. Ik wil voor die mensen een aanspreekpunt worden, wat overigens goed aansluit bij mijn beroepservaring. Ik heb vier jaar gewerkt als intercultureel bemiddelaar bij het Vlaams Centrum voor Integratie voor Migrantenvrouwen waar ik was belast met alles wat te maken had met gezondheidszorg. Na die vier jaar ben ik overgestapt naar het project schoolopbouwwerk van de stad Vilvoorde, waar ik nog eens drie jaar intercultureel bemiddelaar ben geweest, maar dan voor het secundair onderwijs. De situatie daar begint gelukkig stilaan te keren, maar toch worden migrantenmeisjes nog al te vaak meteen in een vakje gestopt en doorverwezen naar het beroepsonderwijs, want 'Marokkaanse vrouwen staan er toch om bekend dat ze goed zijn in snit en naad'. Men zou er veel beter aan doen om de jongeren te stimuleren om verder te studeren. Als intercultureel bemiddelaar heb ik nogal wat 'nieuwkomers', vooral politieke vluchtelingen, geadviseerd om gedurende een jaar een taalbad Nederlands te volgen. Het geeft veel voldoening als je die jongeren dan na verloop van tijd ziet starten met universitaire studies.

Fatima Lamarti